

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

**ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΚΑΙ

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
ΤΟΥ Ν. 4019/2011 περί «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»**

Αθήνα, 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
1. ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	9
2.1 Ομόρρυθμη Εταιρεία	9
2.1.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ομόρρυθμης Εταιρείας	9
2.1.2 Διαδικασία Σύστασης Ομόρρυθμης Εταιρείας	9
2.2 Ετερόρρυθμη Εταιρεία	11
2.2.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ετερόρρυθμης Εταιρείας	11
2.2.2 Διαδικασία Σύστασης Ετερόρρυθμης Εταιρείας	11
2.3 Ανώνυμη Εταιρεία	12
2.3.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ανώνυμης Εταιρείας	12
2.3.2 Διαδικασία Σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας	13
2.4 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	17
2.4.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης	17
2.4.2 Διαδικασία Σύστασης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης	17
2.5 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	20
2.5.1 Συμπράττοντες για την ίδρυση ΙΚΕ	20
2.5.2 Βασικά Χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε.	20
2.5.3 Κεφαλαιουχικές, Εξωκεφαλαιουχικές και Εγγυητικές Εισφορές	21
2.5.4 Ελάχιστο Ποσό Σύστασης ΙΚΕ – Ευθύνη των Εταίρων	21
2.5.5. Σύσταση ΙΚΕ – Υπηρεσία Μιας Στάσης	22
2.5.6 Προϋποθέσεις πριν την Υπηρεσία μιας Στάσης	23
2.5.7 Δικαιολογητικά για την Σύσταση	24
2.5.8 Έλεγχος Επωνυμίας – Έλεγχος Πληρότητας - Προθεσμίες	27
2.5.9 Εγγραφή στον ΟΑΕΕ – Φορολογική Ενημερότητα και ΑΦΜ Ιδρυτών	28
ΜΕΡΟΣ Β΄: ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	32
1. ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	32
1.1. Τραπεζικό Δάνειο	33
1.1.1. Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ)	35
1.1.2. Πότε εγκρίνεται ένα δάνειο από μία Τράπεζα	40
1.1.3. Πότε δεν χορηγείται (δεν εγκρίνεται) ένα δάνειο από μία Τράπεζα	41
1.1.4. Ποιος ο ρόλος του επιχειρηματία στην σύναψη ενός δανείου	41
1.1.5. Ποιος ο ρόλος του υπεύθυνου υπάλληλου της τράπεζας	41
1.1.6. Τα σημεία που πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα από την πλευρά του επιχειρηματία σε μία σχέση χρηματοδότησης με τράπεζα	42
1.2 Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)	45
1.3 Πρακτόρευση Απαιτήσεων (Factoring)	46
2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	47
2.1 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital)	47
2.2 Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων (Business Incubators) – Τεχνολογικά Πάρκα (Technology Parks)	52
2.3 Business Angels	53
2.4 Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά (N.E.X.A)	54
3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ / ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	57
3.1 Αναπτυξιακός Νόμος (Νόμος 3299/2004 και μετέπειτα βελτιώσεις του)	57

3.2 Χρηματοδοτικά Προγράμματα.....	59
4. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	60
ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΔΙΚΑΙΟΧΡΗΣΗ (FRANCHISING).....	61

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Επιχειρηματικός Οδηγός αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για όσους θέλουν πρόσβαση στην βασική πληροφόρηση περί ίδρυσης επιχείρησης, την σκοπιμότητα της επιλογής μορφής επιχείρησης, αλλά και τις νέες μορφές επιχειρήσεων που αποτελούν προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις από χρόνια λειτουργούσες μορφές που συναντάμε κυρίως στην Δυτική Ευρώπη.

Τα περιεχόμενα του Επιχειρηματικού Οδηγού βασίζονται στην εκτενή βιβλιογραφία για το θέμα αυτό, με προσθήκες και συμπληρώσεις, ώστε να συγκεντρώνονται οι βασικές πληροφορίες που αφορούν την σύσταση, λειτουργία αλλά κυρίως τις μορφές χρηματοδότησης που προσιδιάζουν σε κάθε μορφή επιχειρηματικότητας.

Η αναφορά σε πλήθος πληροφοριών για το θέμα έχει σαν στόχο όχι την υποκατάσταση των επαγγελματιών της αγοράς στους οποίους καταφεύγουν υποχρεωτικά οι επίδοξοι επιχειρηματίες προκειμένου να λάβουν επαγγελματική συμβουλή ή υπηρεσία (φοροτεχνικοί, λογιστές, δικηγόροι), αλλά πρωτίστως την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των διαφόρων μορφών επιχειρήσεων και τον τρόπο που η πολυπλοκότητα που συνοδεύει κάθε μορφή, μπορεί να επιλύσει συγκεκριμένα επαγγελματικά προβλήματα της καθημερινής πραγματικότητας του «επιχειρείν».

Δυστυχώς, αυτός ο Επιχειρηματικός Οδηγός δεν επιλύει το μείζον ζήτημα της Γραφειοκρατίας, το οποίο στην χώρα μας αποτελεί μάλιστα και δυνάστευση κάθε υγιούς επιχειρηματικής σκέψης, προσδιορίζοντας το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης σε δυσθεώρητα και πάντως μη ανταγωνιστικά ύψη σχετιζόμενο με τις χώρες του ΟΟΣΑ στο σύνολό τους.

Παρ' όλα αυτά, ελπίζουμε το εργαλείο αυτό, να αποτελέσει χρήσιμο συμπλήρωμα ιδιαίτερα στο ξεκίνημα κάθε φιλόδοξου νέου που θέλει να σχηματίσει μια πρώτη αλλά σαφή άποψη για το είδος της επιχείρησης που προσιδιάζει στην επαγγελματική επιλογή του.

Νοέμβριος 2014

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (γνωστές και ως ΜΜΕ) αποτελούν τον βασικό πυρήνα της ελληνικής οικονομίας. Κυριαρχούν και προσδιορίζουν την οικονομική ζωή σε κάθε τομέα, κάθε κλάδο και κάθε γεωγραφική περιφέρεια. Ειδικότερα, στην Ελλάδα παρατηρείται η μεγαλύτερη πυκνότητα επιχειρήσεων (69 επιχειρήσεις ανά 100 κατοίκους, έναντι 63 της Ισπανίας και 49 ως μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, το 96% των επιχειρήσεων είναι πολύ μικρές εταιρίες με ένα έως εννιά άτομα προσωπικό. Οι ΜΜΕ αποτελούν ένα φυτώριο δημιουργίας και εξειδίκευσης επιχειρηματιών και στελεχών, συμμετέχοντας με υψηλά ποσοστά στη διαμόρφωση του ΑΕΠ, της απασχόλησης και των εξαγωγών. Γενικότερα, συμβάλλουν στη διασπορά του οικονομικού πλούτου και της οικονομικής δύναμης. Εκτιμάται ότι, σύμφωνα μελέτη του IOBE και στοιχεία του 2005, οι μικρομεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις συγκεντρώνουν το 86,6% της συνολικής απασχόλησης της χώρας.

Αλλά και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι ΜΜΕ αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα και πλέον ενεργητικά κομμάτια της οικονομίας. Σύμφωνα με έρευνα του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τις ΜΜΕ (ENSR), από τα σχεδόν 20 εκατομμύρια επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 93% είναι πολύ μικρές (1-9 εργαζόμενοι), το 6% είναι μικρές (10-49 εργαζόμενοι), κάτω του 1% είναι μεσαίου μεγέθους (50-249 εργαζόμενοι) και μόλις 0,2% είναι μεγάλες επιχειρήσεις (250 και άνω εργαζόμενοι). Όσον αφορά την απασχόληση, από τα στοιχεία της έρευνας για την τελευταία δεκαπενταετία, αποκαλύπτεται ότι, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι ΜΜΕ αφενός δημιουργούν περισσότερες και πιο γρήγορα νέες θέσεις εργασίας και, αφετέρου, σε περιόδους ύφεσης μειώνουν τις θέσεις εργασίας με μικρότερο ρυθμό απ' ό τι οι μεγάλες επιχειρήσεις. Η Ευρωπαϊκή ΜΜΕ είναι αρκετά μικρή (6 άτομα απασχολούμενο προσωπικό) σε σύγκριση με την αντίστοιχη Ιαπωνική (10 άτομα) ή Αμερικάνικη (19 άτομα). Σύμφωνα με μελέτη του IOBE για την ανταγωνιστικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δημοσιοποιήθηκε στις αρχές του 2005, χώρες και περιοχές με αναπτυξιακή πορεία ανάλογη της Ελλάδας (π.χ. Ιρλανδία, Ισπανία, Νότια Ιταλία) εμφανίζουν μεγαλύτερη αύξηση νέων επιχειρήσεων, αύξηση απασχόλησης και πωλήσεων έναντι των ελληνικών. Την περίοδο 2000-2003, περισσότερες από τις μισές ελληνικές ΜΜΕ μείωσαν τις πωλήσεις τους έναντι του ενός τρίτου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων άλλων χωρών. Αύξηση απασχόλησης σημειώνει το 38% των ελληνικών ΜΜΕ έναντι του 57% των αντίστοιχων ευρωπαϊκών, ενώ το 37,3% μειώνουν το προσωπικό τους έναντι 17,1% των ευρωπαϊκών. Το 70,6% των ελληνικών μικρομεσαίων για τις επενδύσεις χρησιμοποιεί ίδια κεφάλαια έναντι 56,1% των ευρωπαϊκών. Εξάλλου, ο βαθμός αξιοποίησης των κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων φθάνει μόλις στο 3% στην Ελλάδα. Πολύ σημαντικό είναι και το συμπέρασμα ότι μία στις δύο μικρομεσαίες στην Ελλάδα υιοθετεί αμυντική στρατηγική αντιμετώπισης της μείωσης των πωλήσεων και μόνο μία στις τέσσερις ανταγωνιστική στρατηγική. Αντίθετα, μία στις δύο ευρωπαϊκές ΜΜΕ αντιδρά επιθετικά. Η διαφορετική αυτή στρατηγική αντικατοπτρίζεται στο διαφορετικό επενδυτικό προσανατολισμό των ελληνικών και ευρωπαϊκών ΜΜΕ. Οι περισσότερες (69,2%) ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις επενδύουν σε μηχανολογικό εξοπλισμό και εγκαταστάσεις, ενώ, αντιθέτως, το 50% των ευρωπαϊκών σε νέα προϊόντα και παραγωγικές τεχνολογίες.

Σύμφωνα με την ετήσια παγκόσμια μελέτη Global Entrepreneurship Monitor (GEM) για το 2004, μόνο το 5,8% του πληθυσμού μεταξύ των ηλικιών 18 και 64 ετών στην Ελλάδα βρίσκονται στη διαδικασία εκκίνησης μιας επιχείρησης ή έχουν δημιουργήσει μία επιχείρηση πρόσφατα. Να σημειωθεί ότι το 2003 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 6,8%. Περίπου το 30% της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα αφορά «επιχειρηματικότητα ανάγκης» (με άλλα λόγια, επιχειρηματική δραστηριότητα για βιοποριστικούς λόγους και όχι για εκμετάλλευση μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας), σε αντιδιαστολή με τις περισσότερες από τις ανεπτυγμένες οικονομίες στις οποίες η «επιχειρηματικότητα ανάγκης» αποτελεί μειοψηφία σε σχέση με την «επιχειρηματικότητα ευκαιρίας» (με άλλα λόγια την επιχειρηματική δραστηριότητα για εκμετάλλευση επιχειρηματικής ευκαιρίας). Περαιτέρω στοιχεία καταδεικνύουν ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα παραμένει συγκεντρωμένη σε καταναλωτικές δραστηριότητες (δηλαδή σε προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή), παρότι οι υπηρεσίες – προϊόντα προς επιχειρήσεις αυξήθηκαν ως ποσοστό της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε σχέση με το 2003. Όσον αφορά το προφίλ του επιχειρηματία, αυτός είναι νέος άνδρας με πανεπιστημιακές σπουδές ο οποίος έχει προηγούμενη εργασιακή εμπειρία ως μισθωτός υπάλληλος. Στα σημαντικότερα αποτελέσματα της έρευνας συγκαταλέγεται και το ότι η ελληνική κοινωνία παρουσιάζεται να υποεκτιμά την σημασία της «δημιουργικής επιχειρηματικότητας» (η οποία στηρίζεται στις νέες τεχνολογίες και στην έρευνα & καινοτομία). Η αναστροφή αυτής της άποψης (κυρίως μέσα από παρεμβάσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα) είναι και η σημαντικότερη ενέργεια στην οποία πρέπει να προχωρήσει η ελληνική κοινωνία για την βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην χώρα μας.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει στη χώρα μας αρκετά θετικά βήματα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Έτσι, έχει γίνει προσπάθεια να απλοποιηθούν οι διαδικασίες ίδρυσης μιας νέας επιχείρησης αλλά, κυρίως, έχουν δημιουργηθεί (ή, ακριβέστερα, έχουν υιοθετηθεί από το εξωτερικό) καινούργιοι τρόποι χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα μετά την κυβερνητική αλλαγή u964 του περασμένου έτους, και υπό το βάρος της οικονομικής κρίσης, ανακοινώθηκε νέος φορολογικός και νέος αναπτυξιακός νόμος, καθώς και απλοποιημένες γραφειοκρατικές διαδικασίες για την ίδρυση και λειτουργία επιχειρήσεων. Μπορούμε να πούμε ότι πλέον η Ελλάδα βρίσκεται πιο κοντά σε σχέση με το παρελθόν στο (αν και ακόμη αρκετά μακριά από το) μοντέλο δημιουργίας και χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων που ισχύει στις ανεπτυγμένες χώρες. Για να μην δημιουργούνται ψευδείς εντυπώσεις, πρέπει να τονίσουμε ότι η Ελλάδα παραμένει μέχρι σήμερα μία από τις χώρες της Ε.Ε. με τις πλέον χρονοβόρες και ακριβές διαδικασίες για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Απομένει πλέον οι νέες αυτές διατάξεις να εφαρμοστούν και αξιολογηθούν στην πράξη ως προς την σημασία τους για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας.

Ένα ακόμη στοιχείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι η είσοδος της χώρας μας στην ΟΝΕ και η εισαγωγή του κοινού νομίσματος έχει δημιουργήσει καινούργιες συνθήκες στον τομέα της χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων. Έτσι, είναι τώρα πιο εύκολο για τις ελληνικές νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις να αναζητήσουν χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (αν και ελάχιστες ελληνικές επιχειρήσεις έχουν εκμεταλλευτεί την δυνατότητα αυτή). Ένα άλλο χαρακτηριστικό της ελληνικής οικονομίας σε σχέση με τις

υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο μπορεί εν δυνάμει να βοηθήσει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην χώρα μας είναι το πολύ χαμηλό εργατικό κόστος. Σύμφωνα με έρευνα της Eurostat (2004), στην Ελλάδα το μηνιαίο εργατικό κόστος ανέρχεται σε 1.570 ευρώ, ποσό που είναι το ήμισυ του κοινοτικού μέσου όρου των 3.219 ευρώ.

Ο «Οδηγός Επιχειρηματικότητας» χωρίζεται σε τέσσερα μέρη: στο πρώτο μέρος, παρουσιάζονται τα είδη επιχειρήσεων, τα χαρακτηριστικά τους και οι διαδικασίες ίδρυσης τους, στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται οι τρόποι χρηματοδότησης, οι οποίοι περαιτέρω διακρίνονται σε τρόπους χρηματοδότησης με δανεισμό, με παραχώρηση ιδιοκτησίας και με κρατικές/ ευρωπαϊκές επιδοτήσεις, στο τρίτο μέρος, αναφέρονται οι τρόποι κατοχύρωσης των εφευρέσεων, και στο τέταρτο μέρος, όπου αναλύεται το franchising.

ΜΕΡΟΣ Α ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Κάθε τύπος επιχείρησης έχει ειδικά χαρακτηριστικά και η επιλογή του εξυπηρετεί ορισμένη οικονομική σκοπιμότητα. Έτσι, μία επιχείρηση μπορεί να είναι :

α). Ατομική επιχείρηση: Η μορφή αυτή είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Κύριο πλεονέκτημά της είναι η μεγάλη ευελιξία ως προς τις επιχειρηματικές αποφάσεις που αφορούν στο είδος της δραστηριότητας, στην επιλογή των τεχνικών μεθόδων και, ως ένα βαθμό, στο μέγεθος της παραγωγής. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι ουσιώδη, κυρίως για τις μικρές και μέσου μεγέθους αγροτικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις, στις οποίες η προσωπική επίβλεψη και πρωτοβουλία είναι μεγάλης σημασίας. Όταν όμως το είδος της δραστηριότητας επιβάλλει την ανάπτυξη μεγάλου μεγέθους, τότε η εταιρική μορφή της επιχείρησης είναι συχνά η πιο κατάλληλη.

β). Εταιρική επιχείρηση: Η εταιρική επιχείρηση ανήκει σε δύο ή περισσότερα άτομα, τους εταίρους, που συνδέονται με ειδική σχέση μεταξύ τους, την εταιρική, που καθορίζεται ανάλογα με το είδος της εταιρείας. Βασικές μορφές της εταιρικής επιχείρησης είναι: ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, ανώνυμη εταιρεία και εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

Στις ομόρρυθμες (Ο.Ε.) όλοι οι εταίροι είναι αλληλέγγυα υπεύθυνοι με όλη τους την περιουσία για τη δραστηριότητα και τα χρέη της εταιρείας. Επιπλέον υπόκεινται σε προσωπική κράτηση όταν βρίσκονται σε αδυναμία να εξοφλήσουν τους πιστωτές τους.

Στις ετερόρρυθμες (Ε.Ε.) ένας τουλάχιστον εταίρος είναι υπεύθυνος με όλη του την περιουσία για τα χρέη της εταιρείας και υπόκειται σε προσωπική κράτηση για τη μη εξόφλησή τους.

Στις ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.), που είναι μετοχικές, κάθε εταίρος (μέτοχος) είναι υπεύθυνος μόνο για το ποσοστό συμμετοχής του, δηλαδή για τον αριθμό των μετοχών τις οποίες διαθέτει. Ο μέτοχος συμμετέχει στην εκλογή της διοίκησης της εταιρείας, στη διαμόρφωση των γενικών αρχών της πολιτικής και στα κέρδη, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που διαθέτει. Στη γενική συνέλευση των μετόχων κάθε μέτοχος διαθέτει τόσους ψήφους όσες είναι οι μετοχές που κατέχει. Σε περίπτωση ζημιών ή πτωχεύσεως είναι υπεύθυνος μέχρι του ποσού που έχει καταβάλει για τις μετοχές του, δηλαδή, στη χειρότερη περίπτωση, οι μετοχές του χάνουν τελείως την αξία τους.

Οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) είναι ένας ενδιάμεσος τύπος μεταξύ των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και της ανώνυμης εταιρείας. Το κύριο γνώρισμα των εταιρειών αυτών είναι το μικρό κεφάλαιο που χρειάζεται για τη σύστασή τους και η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων τους μέχρι το ύψος του κατατεθειμένου εταιρικού κεφαλαίου, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τις ανώνυμες εταιρείες, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες.

Οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ), αποτελούν νέα μορφή επιχείρησης με έμφαση στα πλεονεκτήματα των ΕΠΕ και ΑΕ και ταυτόχρονα στην απλούστευση των διαδικασιών σύστασης και εκπροσώπησης. Ο περιορισμός της ευθύνης σε συνδυασμό με το χαμηλό αρχικό κόστος, αναδεικνύουν τις ΙΚΕ σε σημαντικό μοχλό στην κατεύθυνση καταπολέμησης της γραφειοκρατίας.

2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Όσον αφορά τις διαδικασίες ίδρυσης επιχειρήσεων πρέπει να τονιστεί ότι, αφού εδώ και πολύ καιρό έχει διαπιστωθεί και επισημανθεί από πολλούς φορείς ότι στην Ελλάδα υπάρχει ένα εξαιρετικά πολύπλοκο, δαιδαλώδες, κοστοβόρο και χρονοβόρο γραφειοκρατικό σύστημα (ειδικά για την δημιουργία μικρών επιχειρήσεων) το οποίο αποθαρρύνει την επιχειρηματικότητα, υπάρχει πλέον η πολιτική απόφαση για απλοποίηση αυτών των διαδικασιών. Ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει νομοθετική ρύθμιση που να επιφέρει αλλαγές στις διαδικασίες ίδρυσης επιχειρήσεων στην χώρα μας όπως αυτές ισχύουν εδώ και χρόνια αν και αυτό αναμένεται να γίνει εντός του προσεχούς χρονικού διαστήματος. Έτσι, παρακάτω αναφέρονται οι ισχύουσες μέχρι στιγμής διαδικασίες ίδρυσης επιχειρήσεων με την επιφύλαξη ότι αυτές μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή.

2.1 Ομόρρυθμη Εταιρεία.

2.1.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ομόρρυθμης Εταιρείας

Για την ίδρυση ομόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα). Τα ιδρυτικά μέλη της ομόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Βασικά Χαρακτηριστικά:

1. Οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, με αλληλέγγυα ευθύνη τους.
2. Με τη λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη των εταίρων για τυχόν υπάρχοντα χρέη της εταιρείας.
3. Η ομόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτισή της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

2.1.2 Διαδικασία Σύστασης Ομόρρυθμης Εταιρείας

- **Προέγκριση επωνυμίας:** Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη Ομόρρυθμη Εταιρεία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου. Κατά την επίσκεψή σας αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο. Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση Προέγκρισης Επωνυμίας. Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να

γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό.)

- **Σύνταξη καταστατικού - Ιδιωτικού συμφωνητικού:** Στη συνέχεια πρέπει να προχωρήσετε στη σύνταξη του ιδιωτικού συμφωνητικού - καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Το καταστατικό υπογράφεται από όλους τους εταίρους και δεν χρειάζεται να συνταχθεί από ή να υπογραφεί σε συμβολαιογράφο.

- **Έλεγχος επωνυμίας:** Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης Ο.Ε. σε δύο αντίγραφα προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το επιμελητήριο τέτοιο αριθμό), χαρτόσημα και μία αίτηση. Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

- **Δ.Ο.Υ. Έδρας:** Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην ΔΟΥ έδρας το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Για την καταβολή του ΦΣΚ πρέπει να προσκομίσετε δύο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραφμένο ποσό, δήλωση ΦΣΚ εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δύο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ.

- **Ταμείο Νόμιμων & Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων:** Στη συνέχεια πρέπει να θεωρήσετε το καταστατικό στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων όπου καταβάλλονται ποσά 0,5% και 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα.

- **Πρωτοδικείο έδρας:** Δύο αντίγραφα του θεωρημένου καταστατικού από το Επιμελητήριο, τη ΔΟΥ κατά την καταβολή του ΦΣΚ, το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, κατατίθενται στο Πρωτοδικείο έδρας για δημοσίευση. Η δημοσίευση αυτή αποτελεί την πράξη ίδρυσης-σύστασης της Ο.Ε.

- **Επιμελητήριο:** Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο. Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα υ954 κατά τόπους Επιμελητήρια.

- **Δ.Ο.Υ. Έδρας:** Το επόμενο βήμα στη διαδικασία σύστασης της Ο.Ε. είναι η έναρξη εργασιών στην ΔΟΥ έδρας. Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

2.2 Ετερόρρυθμη Εταιρεία.

2.2.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Για την ίδρυση ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα). Τα ιδρυτικά μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Βασικά Χαρακτηριστικά:

1. Διαίρεση των εταίρων της ετερόρρυθμης εταιρείας σε δύο κατηγορίες: τους ομόρρυθμους και τους ετερόρρυθμους. Η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας είναι αλληλέγγυα και απεριόριστη. Η ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων είναι περιορισμένη και δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της εισφοράς του στην εταιρεία.
2. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτισή της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

2.2.2 Διαδικασία Σύστασης Ετερόρρυθμης Εταιρείας

- **Προέγκριση επωνυμίας:** Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη Ομόρρυθμη Εταιρεία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου. Κατά την επίσκεψή σας αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο. Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση Προέγκρισης Επωνυμίας. Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό.)

- **Σύνταξη καταστατικού - Ιδιωτικού συμφωνητικού:** Στη συνέχεια πρέπει να προχωρήσετε στη σύνταξη του ιδιωτικού συμφωνητικού - καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Το καταστατικό υπογράφεται από όλους τους εταίρους και δεν χρειάζεται να συνταχθεί από ή να υπογραφεί σε συμβολαιογράφο.

- **Έλεγχος επωνυμίας:** Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης Ο.Ε. σε δύο αντίγραφα προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το

επιμελητήριο τέτοιον αριθμό), χαρτόσημα και μία αίτηση. Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

- **Δ.Ο.Υ. Έδρας:** Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην ΔΟΥ έδρας το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Για την καταβολή του ΦΣΚ πρέπει να προσκομίσετε δύο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραμμένο ποσό, δήλωση ΦΣΚ εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δύο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ.

- **Ταμείο Νομικών & Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων:** Στη συνέχεια πρέπει να θεωρήσετε το καταστατικό στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων όπου καταβάλλονται ποσά 0,5% και 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα.

- **Πρωτοδικείο έδρας:** Δύο αντίγραφα του θεωρημένου καταστατικού από το Επιμελητήριο, τη ΔΟΥ κατά την καταβολή του ΦΣΚ, το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, κατατίθενται στο Πρωτοδικείο έδρας για δημοσίευση. Η δημοσίευση αυτή αποτελεί την πράξη ίδρυσης-σύστασης της Ο.Ε.

- **Επιμελητήριο:** Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο. Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα κατά τόπους Επιμελητήρια.

- **Δ.Ο.Υ. Έδρας:** Το επόμενο βήμα στη διαδικασία σύστασης της Ε.Ε. είναι η έναρξη εργασιών στην ΔΟΥ έδρας. Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

2.3 Ανώνυμη Εταιρεία.

2.3.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Ανώνυμης Εταιρείας

Για την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8, Κ.Ν. 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται. Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Κατώτερο όριο κεφαλαίου γενικώς για την ίδρυση Ανώνυμης Εταιρείας είναι τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δρχ. (άρθρο 8, παρ.2 Κ.Ν. 2190/20, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 παρ.1 του Ν.2579/98), ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου (π.χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 και του Ν. 2166/93 ανώνυμες εταιρείες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου 100.000.000

δρχ). Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Α.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 60.000 Euro (20.445.000 δρχ). Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2,5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 58.500 Euro).

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

1. Το μεγάλο σχετικά κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυσή της.
2. Η διαίρεση του κεφαλαίου σε ίσα μερίδια, που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές.
3. Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της.
4. Η μακρά διάρκειά της (συνήθως 50 ετών).
5. Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων.
6. Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία.
7. Η ύπαρξη δύο οργάνων, ήτοι της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.3.2 Διαδικασία Σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας

- **Σύνταξη σχεδίου καταστατικού:** Οι διαδικασίες σύστασης μίας Ανώνυμης Εταιρείας ξεκινούν από τη σύνταξη του Σχεδίου του Καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Η ελάχιστη πληροφορία που πρέπει να περιέχεται στο καταστατικό προσδιορίζεται από το άρθρο 2 του Κ.Ν.2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 409/1986) και αφορά πληροφορίες:

- Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας.
- Για την έδρα της εταιρείας.
- Για την διάρκειά της.
- Για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου.
- Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους.
- Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
- Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες, ή ανώνυμων σε ονομαστικές.
- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.

- Για τους ελεγκτές.
- Για τα δικαιώματα των μετόχων.
- Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.
- Για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να αναφέρει επίσης:

- Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.
- Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων, των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

- **Προέγκριση επωνυμίας:** Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη Ανώνυμη Εταιρεία και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου (άρθρο 5α, Κ.Ν.1089/80). Κατά την επίσκεψή σας αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο. Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση και ένας αύξων αριθμός κράτησης της επωνυμίας ο οποίος ισχύει για 2 μήνες. Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία και να προσαρμόσετε το Σχέδιο Καταστατικού. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό).

- **Δικηγορικός σύλλογος:** Στη συνέχεια, και πριν προχωρήσετε στην υπογραφή του καταστατικού ενώπιον συμβολαιογράφου, πρέπει να καταβάλετε στο Δικηγορικό Σύλλογο γραμματίο προείσπραξης για τον συμπράττοντα δικηγόρο ο οποίος θα παρίσταται στην υπογραφή του καταστατικού. Η παρουσία του δικηγόρου κατά την υπογραφή του καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας (το κεφάλαιο σύστασής της είναι μεγαλύτερο των 20.000.000 δρχ, και από 1-1-2002, των 60.000 Euro, Ν.2842/2000) είναι υποχρεωτική από το νόμο (άρθρο 42, Ν.Δ.3026/54). Το ύψος του γραμματίου προείσπραξης για την αμοιβή του δικηγόρου είναι 1% για τα πρώτα πέντε εκατομμύρια δραχμές (14.674 ευρώ) του μετοχικού κεφαλαίου και 0,5% για όλο το υπόλοιπο ποσό. Το ύψος αυτό ορίζεται από το άρθρο 42 του Ν.Δ. 3026/54.

- **Συμβολαιογράφος:** Το επόμενο βήμα είναι η υπογραφή του Καταστατικού Σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας ενώπιον συμβολαιογράφου (άρθρο 4 παρ.1 Κ.Ν.2190/20 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του Π.Δ.409/86). Στο συμβολαιογράφο πρέπει να προσκομίσετε το Σχέδιο Καταστατικού, τα ΑΦΜ των μετόχων και τις ταυτότητές τους και το γραμματίο προείσπραξης από τον Δικηγορικό Σύλλογο. Στην περίπτωση όπου κάποιος/οι από τους ιδρυτές της εταιρείας είναι άλλες εταιρείες, πρέπει να προσκομίσετε

και τα αντίστοιχα νομιμοποιητικά τους έγγραφα. Το καταστατικό υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας και το δικηγόρο ο οποίος παρίσταται και έχει συντάξει το σχέδιο καταστατικού. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και να υπογράψουν όλοι αυτοπροσώπως ή να αντιπροσωπευθούν με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο από άλλα πρόσωπα (συνιδρυτές ή τρίτους) που θα υπογράψουν αντί για αυτούς. Όταν μεταξύ των συνιδρυτών υπάρχουν και νομικά πρόσωπα, αυτά εξουσιοδοτούν, μέσω των αρμοδίων οργάνων τους, τα κατάλληλα φυσικά πρόσωπα (που βάσει καταστατικών διατάξεων μπορούν να λάβουν τέτοια εξουσιοδότηση) για να παραστούν ενώπιον του συμβολαιογράφου και να υπογράψουν το καταστατικό. Το ύψος της αμοιβής του συμβολαιογράφου για ένα απλό συμβόλαιο σε 4 αντίγραφα ανέρχεται σε 650€ περίπου. (ΚΥΑ 74084/23-10-96).

- **Επιμελητήριο:** Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης Α.Ε. σε δύο αντίγραφα προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το επιμελητήριο τέτοιο αριθμό), 2 χαρτόσημα δημοσίου του 0,5€. και μία αίτηση. Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

- **ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ** (Καταβολή ΦΣΚ): Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην οικεία ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Για την καταβολή του ΦΣΚ πρέπει να προσκομίσετε δύο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραφμένο ποσό, δήλωση ΦΣΚ εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δύο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ.

- **Δ.Ο.Υ. (οποιαδήποτε):** Σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. θα πληρώσετε παράβολο δημοσίου και εισφορά υπέρ ΤΑΠΕΤ, σύνολο περίπου 520€. Το παράβολο αυτό αφορά τη μετέπειτα δημοσίευση της ανακοίνωσης της εταιρείας από το Εθνικό Τυπογραφείο.

- **Εθνική Τράπεζα:** Στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ) θα καταθέσετε ποσό ύψους ένα τοις χιλίους (0,001) επί του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Υ.Α. 2279/10.9.2000), στον Ειδικό Λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Κεντρικό Κατάστημα Αθήνας Νο 040/546191-03.

- **Νομαρχία ή Γ.Γ. Εμπορίου:** Το επόμενο βήμα είναι να καταθέσετε στην αρμόδια αρχή το καταστατικό της εταιρείας για την έγκριση της σύστασής της. Η αρμόδια αρχή είναι:

- Η Νομαρχία στην οποία υπάγεται η έδρα της εταιρείας για τις περισσότερες περιπτώσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Δ/ση Α.Ε. και Πίστεως της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, εάν η εταιρεία δραστηριοποιείται στους τομείς των τραπεζικών, ασφαλιστικών, χρηματοπιστωτικών εργασιών, διαχείρισης χαρτοφυλακίου αξιογράφων, διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, προώθησης και υλοποίησης επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας (venture capital) και των αθλητικών δραστηριοτήτων.

Στην αρμόδια αρχή πρέπει να καταθέσετε τα ακόλουθα:

- δύο αντίγραφα του καταστατικού, το ένα θεωρημένο από το οικείο επιμελητήριο για την επωνυμία,
- δήλωση του ΦΣΚ,
- παράβολο και ΤΑΠΕΤ,
- παραστατικό του γραμματίου είσπραξης της Εθνικής Τράπεζας,
- σχέδιο της ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας εις τριπλούν (δεν είναι υποχρεωτικό), και
- αίτηση

Κατά την εξέταση του καταστατικού, είναι πιθανόν ότι θα σας ζητηθούν ορισμένες τροποποιήσεις από την αρμόδια αρχή. Σε αυτή την περίπτωση, οι τροποποιήσεις γίνονται από το συμβολαιογράφο και υπογράφονται και πάλι από τους ιδρυτές της εταιρείας ή το πρόσωπο που τυχόν έχει εξουσιοδοτηθεί από την αρχική συμβολαιογραφική πράξη. Αν η τροποποίηση αφορά αλλαγή της επωνυμίας και διακριτικού τίτλου, θα πρέπει πρώτα να ξαναπεράσετε από το οικείο επιμελητήριο για έλεγχο της νέας επωνυμίας και διακριτικού τίτλου και στη συνέχεια να γίνει η τροποποιητική πράξη από το συμβολαιογράφο. Την τροποποιητική πράξη του καταστατικού θα προσκομίσετε στην αρμόδια αρχή. Στη συνέχεια, εκδίδεται η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η σύσταση της εταιρείας και καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ).

- **Εθνικό Τυπογραφείο:** Η αρμόδια αρχή που εκδίδει την απόφαση έγκρισης της σύστασης της εταιρείας, αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο ανακοίνωση περί της συστάσεως της εταιρείας προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

- **Επιμελητήριο:** Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο. Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα κατά τόπους Επιμελητήρια.

- **ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ:** Εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία όπου εκδίδεται από την αρμόδια αρχή η απόφαση σύστασης της εταιρείας, πρέπει να κάνετε έναρξη εργασιών στην ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ. Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

Εφόσον οι διαδικασίες σύστασης της Α.Ε. έχουν ολοκληρωθεί, και πριν αρχίσει να λειτουργεί η ανώνυμη εταιρεία, χρειάζεται να γίνει η συγκρότηση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας σε σώμα. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κ.Ν. 2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν.2339/95), μέσα στο πρώτο δίμηνο από τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συνέλθει σε ειδική συνεδρίαση με μοναδικό θέμα ημερήσιας διατάξεως την πιστοποίηση καταβολής ή μη του από του καταστατικού οριζόμενου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου.

2.4 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.

2.4.1 Προϋποθέσεις Ίδρυσης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3190/1955, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ωστόσο απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως τραπεζικές, ασφαλιστικές, χρηματιστηριακές, διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιογράφων, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας (μόνο venture capital) και αθλητικές δραστηριότητες.

Για την ίδρυση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης απαιτείται εταιρικό κεφάλαιο το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 6.000.000 δρχ., ενώ θα πρέπει να έχει καταβληθεί ολόκληρο κατά την υπογραφή του Καταστατικού (άρθρο 4 παρ.1 του Ν.3190/1955 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.3 του αρθρ.11 του Ν.2579/1998). Το μισό τουλάχιστον του ποσού αυτού πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά. Περιορισμός ως προς το ύψος του κεφαλαίου δεν υπάρχει. Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, το ελάχιστο κεφάλαιο για την ίδρυση Ε.Π.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 18.000 Euro (6.133.500 δρχ). Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 17.550 Euro).

Σύμφωνα με το άρθρο 43α του Ν.3190/1955 που τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Π.Δ. 279/1993, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να συστήσει και ένα μόνο πρόσωπο ή μία ήδη συνεστημένη ΕΠΕ να μετατραπεί σε μονοπρόσωπη. Ωστόσο, η μονοπρόσωπη ΕΠΕ είναι άκυρη, αν ο εταίρος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που τη συνέστησε είναι και μοναδικός εταίρος σε άλλη μονοπρόσωπη ΕΠΕ, ή αν έχει συσταθεί από άλλη μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Βασικά Χαρακτηριστικά:

1. Η διαίρεση του κεφαλαίου σε “μερίδες συμμετοχής” κάθε μία εκ των οποίων αποτελείται από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 30€.
2. Συγκεκριμένοι όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής της.
3. Η ορισμένη διάρκειά της (αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας).
4. Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων.
5. Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία 960 πλέον του μισού του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν πλέον του μισού του όλου εταιρικού κεφαλαίου.
7. Η ύπαρξη δύο οργάνων, ήτοι της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και του διαχειριστή ή διαχειριστών.

2.4.2 Διαδικασία Σύστασης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

- Σύνταξη σχεδίου καταστατικού: Οι διαδικασίες σύστασης μίας Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης ξεκινούν από τη σύνταξη του Σχεδίου του Καταστατικού της εταιρείας. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της σύστασης της εταιρείας αλλά επίσης

προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Η ελάχιστη πληροφορία που πρέπει να περιέχεται στο καταστατικό προσδιορίζεται από το άρθρο 6 του Ν. 3190/1955 και είναι:

- Το όνομα, το επώνυμο και το επάγγελμα των εταίρων, την κατοικία και την ιθαγένειά τους.
- Η εταιρική επωνυμία.
- Η έδρα της εταιρείας και το σκοπό της (ως έδρα μπορεί να ορίζεται ένας Δήμος ή μία Κοινότητα της Ελληνικής Επικράτειας).
- Η ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένης ευθύνης.
- Το κεφάλαιο της εταιρείας, η μερίδα συμμετοχής και τα τυχόν πλείονα εταιρικά μερίδια του καθενός καθώς και βεβαίωση των ιδρυτών για την καταβολή του κεφαλαίου.
- Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμησή τους και το όνομα του εισφέροντος εταίρου καθώς και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος.
- Τη διάρκεια της εταιρείας.

Επίσης, συμφωνίες μεταξύ των εταίρων περί συμπληρωματικών εισφορών, περί άλλων παροχών οι οποίες δεν αποτελούν εισφορές σε χρήμα ή σε είδος, περί απαγορεύσεως του ανταγωνισμού στους εταίρους, περί απαγορεύσεως της μεταβιβάσεως του εταιρικού μεριδίου, περί αποχώρησης των εταίρων, περί λύσεως της εταιρείας για λόγους που δεν προβλέπονται από το νόμο, μπορούν να συμπεριληφθούν στο καταστατικό της εταιρείας, προκειμένου να έχουν ισχύ. Επίσης, στο καταστατικό μπορούν να συμπεριλαμβάνονται διατάξεις για τον έλεγχο της διαχείρισης.

- **Προέγκριση επωνυμίας:** Εφόσον έχει επιλεγθεί η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της νέας εταιρείας, και εφόσον γνωρίζετε το σκοπό και τον τύπο της, είναι σκόπιμο να επισκεφτείτε το οικείο επιμελητήριο για να βεβαιωθείτε ότι η συγκεκριμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει ήδη δοθεί σε κάποια άλλη Ε.Π.Ε. και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου (άρθρο 6, Ν. 3190/1955). Κατά την επίσκεψή σας αυτή στο Επιμελητήριο, πρέπει να καταθέσετε συμπληρωμένη μία αίτηση και ένα παράβολο. Εάν η επιλεγμένη επωνυμία και διακριτικός τίτλος είναι αποδεκτός, θα σας δοθεί βεβαίωση και ένας αύξων αριθμός κράτησης της επωνυμίας ο οποίος ισχύει για 2 μήνες. Στην περίπτωση όπου η επωνυμία που επιλέξατε έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή δεν είναι συμβατή με τις απαιτήσεις του νόμου, θα πρέπει να επιλέξετε νέα επωνυμία και να προσαρμόσετε το Σχέδιο Καταστατικού. (Το στάδιο αυτό της Προέγκρισης Επωνυμίας, δεν είναι υποχρεωτικό αλλά είναι χρήσιμο να γίνει πριν τη σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού, για να βεβαιωθείτε ότι η επωνυμία που επιλέξατε είναι δεκτή και να μην χρειαστεί να κάνετε αλλαγές στο καταστατικό.)

- **Δικηγορικός σύλλογος:** Στη συνέχεια, και πριν προχωρήσετε στην υπογραφή του καταστατικού ενώπιον συμβολαιογράφου, πρέπει να καταβάλετε στο Δικηγορικό Σύλλογο γραμμάτιο προείσπραξης για τον συμπράττοντα δικηγόρο ο οποίος θα παρίσταται στην υπογραφή του καταστατικού. Η παρουσία του δικηγόρου κατά την υπογραφή του καταστατικού Ε.Π.Ε. (το κεφάλαιο σύστασής της είναι μεγαλύτερο των 17.608€) είναι

υποχρεωτική από το νόμο (άρθρο 42, Ν.Δ.3026/54). Το ύψος του γραμματίου προείσπραξης για την αμοιβή του δικηγόρου είναι 1% για τα πρώτα πέντε εκατομμύρια δραχμές (14.674 ευρώ) του εταιρικού κεφαλαίου και 0,5% για όλο το υπόλοιπο ποσό. Το ύψος αυτό ορίζεται από το άρθρο 42 του Ν.Δ. 3026/54.

- **Συμβολαιογράφος:** Το επόμενο βήμα είναι η υπογραφή του Καταστατικού Συστάσεως της Ε.Π.Ε., ενώπιον συμβολαιογράφου (άρθρο 6 παρ.1 Ν. 3190/1955). Στο συμβολαιογράφο πρέπει να προσκομίσετε το Σχέδιο Καταστατικού, τα ΑΦΜ των μετόχων και τις ταυτότητές τους και το γραμμάτιο προείσπραξης από το Δικηγορικό Σύλλογο. Το καταστατικό υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη της Ε.Π.Ε. και τον δικηγόρο ο οποίος παρίσταται. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και να υπογράψουν όλοι αυτοπροσώπως ή να αντιπροσωπευθούν με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο από άλλα πρόσωπα (συνιδρυτές ή τρίτους) που θα υπογράψουν αντί για αυτούς. Όταν μεταξύ των συνιδρυτών υπάρχουν και νομικά πρόσωπα, αυτά εξουσιοδοτούν, μέσω των αρμοδίων οργάνων τους, τα κατάλληλα φυσικά πρόσωπα (που βάσει καταστατικών διατάξεων, μπορούν να λάβουν τέτοια εξουσιοδότηση) για να παραστούν ενώπιον του συμβολαιογράφου και να υπογράψουν το καταστατικό. Το ύψος της αμοιβής του συμβολαιογράφου για ένα απλό συμβόλαιο σε 4 αντίγραφα ανέρχεται σε 300€ περίπου συν το 1,3% του εταιρικού κεφαλαίου (ΚΥΑ 32126/10-3-88).

- **Επιμελητήριο:** Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.2081/92, το υπογεγραμμένο καταστατικό της συστηνόμενης Ε.Π.Ε. σε δύο αντίγραφα προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, μαζί με τη τον αύξοντα αριθμό κράτησης επωνυμίας (αν έχετε πάρει από το επιμελητήριο τέτοιο αριθμό), δύο χαρτόσημα του 0,5€ και μία αίτηση. Το επιμελητήριο, εφόσον ελέγξει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, θεωρεί το καταστατικό για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και Διακριτικού τίτλου.

- **ΔΟΥ Έδρας:** Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, πρέπει να καταβάλετε στην ΔΟΥ έδρας το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86). Επίσης, θα πληρώσετε παράβολο δημοσίου και ΤΑΠΕΤ, το κόστος των οποίων ανέρχεται περίπου σε 350€. Το παράβολο αυτό αφορά τη μετέπειτα δημοσίευση της ανακοίνωσης της εταιρείας από το Εθνικό Τυπογραφείο. Για την καταβολή του ΦΣΚ πρέπει να προσκομίσετε δύο αντίγραφα του καταστατικού (εκ των οποίων το ένα είναι αυτό που έχει θεωρηθεί από το επιμελητήριο), επιταγή με το προδιαγραφόμενο ποσό, δήλωση ΦΣΚ εις διπλούν. Θα θεωρηθεί το καταστατικό σας και θα σας επιστραφεί επίσης το διπλότυπο καταβολής και το ένα από τα δύο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ.

- **Ταμείο Νομικών και Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων:** Στη συνέχεια πρέπει να θεωρήσετε το καταστατικό στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων όπου καταβάλλονται ποσά 0,5% και 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα.

- **Πρωτοδικείο:** Μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή του καταστατικού της εταιρείας πρέπει να το καταθέσετε στο Πρωτοδικείο έδρας για την έγκριση της σύστασής της. Στο Πρωτοδικείο πρέπει να καταθέσετε:

- Δύο αντίγραφα του καταστατικού θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ για την καταβολή του ΦΣΚ και το οικείο u949 επιμελητήριο για την επωνυμία,
- παράβολο και ΤΑΠΕΤ,
- περίληψη καταστατικού και
- αίτηση

Στη συνέχεια, εκδίδεται η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η σύσταση της εταιρείας και καταχωρείται στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης.

- **Εθνικό τυπογραφείο:** Η αρμόδια αρχή που εκδίδει την απόφαση έγκρισης της σύστασης της εταιρείας, αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο ανακοίνωση περί της συστάσεως της εταιρείας προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

- **Επιμελητήριο:** Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να εγγραφεί η εταιρεία στο οικείο επιμελητήριο. Για την εγγραφή πρέπει να προσκομισθούν δικαιολογητικά για τα οποία μπορείτε να πληροφορηθείτε στα κατά τόπους Επιμελητήρια.

- **Δ.Ο.Υ. Έδρας:** Εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία όπου εκδίδεται από την αρμόδια αρχή η απόφαση σύστασης της εταιρείας, πρέπει να κάνετε έναρξη εργασιών στην ΔΟΥ έδρας. Στη συνέχεια, θα προχωρήσετε στις απαραίτητες διαδικασίες για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

2.5 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Με τον ν. 4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86) (Μέρος Δεύτερο - άρθρα 43-120) θεσπίστηκε νέα εταιρική μορφή, η **Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ)**. Ακολουθούν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον νέο αυτό εταιρικό τύπο καθώς και πληροφορίες για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για τη σύστασή της. Συνιστούμε να διαβάσετε τα σχετικά αρχεία στο τέλος της σελίδας για να ενημερωθείτε πληρέστερα για τις δυνατότητες που παρέχει ο συγκεκριμένος εταιρικός τύπος καθώς και για τις ιδιαιτερότητές του.

2.5.1 Συμπράττοντες για την ίδρυση ΙΚΕ

Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία συνιστάται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ιδρυτές). Ωστόσο αρκεί 1 πρόσωπο φυσικό ή νομικό (μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.). Στην περίπτωση αυτή το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

2.5.2 Βασικά Χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε.

Η Ι.Κ.Ε. είναι κεφαλαιουχική με νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις με εξαίρεση την ευθύνη που αναλαμβάνει πρωτογενώς ο εταίρος με εγγυητικές εισφορές (άρθρο 43 παρ. 2 & άρθρο 79). Βασικό της χαρακτηριστικό είναι ότι απαιτείται η συμμετοχή ενός τουλάχιστον εταίρου με τη λήψη τουλάχιστον ενός

μεριδίου που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά (άρθρο 77) αξίας τουλάχιστον 1 ευρώ. Ωστόσο, είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων και η λήψη μεριδίων και με άλλα είδη εισφορών: τις εξωκεφαλαιακές (άρθρο 78) και τις εγγυητικές (άρθρο 79) των οποίων η αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας.

Άλλα βασικά χαρακτηριστικά:

- Η ορισμένη διάρκειά της (12 έτη, αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας).
- Με την επιφύλαξη του άρθρου 79 του ν. 4072/2012, για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της.
- Η δημοσιότητα της εταιρίας πραγματοποιείται είτε στην ιστοσελίδα είτε στο Γ.Ε.ΜΗ., χωρίς να απαιτείται δημοσίευση στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ & Γ.Ε.ΜΗ.
- Συστήνεται και τροποποιείται με απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο ελέγχεται από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. (δεν απαιτείται δηλαδή συμβολαιογραφικό).

2.5.3 Κεφαλαιουχικές, Εξωκεφαλαιουχικές και Εγγυητικές Εισφορές

Κεφαλαιακές εισφορές αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος που σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρείας. Αύξηση ή μείωση των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές μπορεί να γίνει μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου, το οποίο καταβάλλεται ολοσχερώς κατά την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. ή κατά την αύξησή του. Στην εταιρεία πρέπει να υπάρχει πάντα ένα τουλάχιστον μερίδιο που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά. Οι «εξωκεφαλαιακές εισφορές» συνίστανται σε παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Οι παροχές αυτές πρέπει να εξειδικεύονται στο καταστατικό και εκτελούνται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο. Η αξία των εισφορών αυτών που αναλαμβάνονται, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε και μεταγενέστερα καθορίζεται στο καταστατικό.

Εγγυητικές Εισφορές είναι οι εισφορές που συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρείας μέχρι το ποσό που ορίζεται στο καταστατικό. Η αξία κάθε εγγυητικής εισφοράς καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού της ευθύνης.

Το ίδιο πρόσωπο μπορεί να συμμετέχει, με ένα ή περισσότερα εταιρικά μερίδια αρκεί η ονομαστική τους αξία να είναι ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια ανεξάρτητα από τα είδη εισφορών στην οποία αντιστοιχούν.

2.5.4 Ελάχιστο Ποσό Σύστασης ΙΚΕ – Ευθύνη των Εταίρων

Το ελάχιστο ύψος εταιρικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος για την σύσταση μιας Ι.Κ.Ε. είναι ένα (1) ευρώ. Το κεφάλαιο πρέπει να είναι καταβεβλημένο κατά την σύστασή της. Η ευθυνη των εταίρων εξαντλείται μέχρι του ύψους του κεφαλαίου. Η ευθύνη είναι της εταιρείας με την περιουσία της, όχι των εταίρων. Μόνη εξαίρεση είναι ο εταίρος που

συμμετέχει με εγγυητική εισφορά, ο οποίος και αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι των τρίτων να εξοφλήσει εφόσον απαιτηθεί από αυτούς χρέη της εταιρίας μέχρι του ύψους της εισφοράς του.

2.5.5. Σύσταση ΙΚΕ – Υπηρεσία Μίας Στάσης

Οι Υπηρεσίες Γ.Ε.Μ.Η. που λειτουργούν στα Επιμελητήρια και τα Πιστοποιημένα ως Υπηρεσία Μίας Στάσης Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), αποτελούν τα σημεία σύστασης μιας ΙΚΕ.

Σε ειδικές περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται το καταστατικό να συνταχθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο, τότε Υπηρεσία μιας Στάσης είναι ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος που θα συντάξει τη συμβολαιογραφική πράξη σύστασης. Στο διαδικτυακό τόπο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) www.businessportal.gr θα βρείτε αναρτημένο τον κατάλογο με τους φορείς που λειτουργούν ως Υπηρεσία Μίας Στάσης ανά είδος εταιρείας, τη διεύθυνση, τα στοιχεία επικοινωνίας και το ωράριο λειτουργίας τους καθώς και τους τρόπους πληρωμής που υποστηρίζουν. (υπό κατασκευή) Στοιχεία για τους Συμβολαιογράφους που λειτουργούν ως Υπηρεσία μιας Στάσης μπορείτε να βρείτε και στο διαδικτυακό τόπο της Συντονιστικής Επιτροπής των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων www.hellenicnotaryassociation.gr.

Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας, που είναι 70 ευρώ και εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με 5 ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή, αποτελεί το κόστος ίδρυσης της εταιρείας. Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης της Εταιρείας δεν επιστρέφεται.

Επιπλέον κόστη είναι:

- το τέλος καταχώρησης Γ.Ε.Μ.Η (10 ευρώ)
- το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο
- το Τέλος υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, το οποίο ανέρχεται σε ποσό 5,80 €
- Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (1% επί του κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό).
Αμοιβή Συμβολαιογράφου (εφόσον επιλεγεί η σύσταση της ΙΚΕ με συμβολαιογραφικό έγγραφο).
- Το κόστος για την σύνταξη του συμβολαίου είναι 44,02 ευρώ, πλέον 6 ευρώ ανά φύλλο, πλέον Φ.Π.Α. 23%. Το κόστος των αντιγράφων είναι 5 ευρώ ανά φύλλο, πλέον Φ.Π.Α. 23%. Εισπράττεται από τον ίδιο τον Συμβολαιογράφο και δεν αποτελεί μέρος του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης.
- Αμοιβή δικηγόρου, εφόσον οι εταίροι ή κάποιος από αυτούς επιθυμεί την παρουσία του. Σύμφωνα με τον νόμο δεν απαιτείται η παρουσία δικηγόρου κατά την σύσταση της ΙΚΕ. Η ελάχιστη αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σε 1% για ποσό έως 44,02.5429 και 0,5% για ποσό πάνω από αυτό, επί του ποσού της εταιρικής

σύμβασης (ύψος κεφαλαίου της εταιρείας). Αυτό αφορά κάθε δικηγόρο που θα παρασταθεί. Αν για παράδειγμα για τη σύσταση της εταιρείας συμπράξουν δύο και έχουν ο καθένας το δικηγόρο του, τότε αμοιβή θα καταβληθεί και στους δύο δικηγόρους. Εισπράττεται από τον ίδιο τον δικηγόρο και δεν αποτελεί μέρος του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης.

- Η καταβολή των ποσών του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης, του ΦΣΚ, καθώς και λοιπών καταβολών για λογαριασμό τρίτων ή για χορήγηση αντιγράφων και βεβαιώσεων που αφορούν στην εταιρεία, γίνεται τοις μετρητοίς και εάν η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 1.500 € με τραπεζική επιταγή, ή με κατάθεση του συνολικού ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό της Κεντρικής Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. και προσκόμιση του αποδεικτικού κατάθεσης της Τράπεζας. Εφόσον υπάρχει η τεχνική δυνατότητα η καταβολή μπορεί να γίνει μέσω ηλεκτρονικών ή/και τηλεφωνικών τραπεζικών υπηρεσιών (web ή/και phonebanking), πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας ή και διατραπεζικά.

Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης της εταιρείας καταβάλλεται μετά την υποβολή και τον έλεγχο των δικαιολογητικών ενώ τα υπόλοιπα ποσά καταβάλλονται πριν από την καταχώρηση της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ.

Καταβάλλεται δε, σε οποιαδήποτε τράπεζα με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της Κεντρικής Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. (τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς Αριθμός: 5051052381-136, IBAN GR19 0172 0510 0050 5105 2381 136).

Σε περίπτωση που η σύσταση της εταιρείας δεν ολοκληρωθεί για λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο των εταίρων και δεν καταχωρηθεί η εταιρεία στο Γ.Ε.ΜΗ, επιστρέφεται το σύνολο των καταβληθέντων ποσών, εκτός του Γραμματίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας. Η επιστροφή του ποσού γίνεται εντός προθεσμίας τριάντα 30 ημερών, η οποία άρχεται από την επομένη εργάσιμη ημέρα που λήγει η προθεσμία θεραπείας των ελλείψεων.

Οι ιδρυτές της εταιρείας ή ο εκπρόσωπος αυτών με την υποβολή των δικαιολογητικών στην Υπηρεσία Μιας Στάσης ορίζουν τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο κατατίθενται τα ποσά τα οποία επιστρέφονται, στην περίπτωση που η σύσταση της εταιρείας δεν ολοκληρωθεί.

Τα έντυπα δηλώσεων και Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (Μ), είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, σε εκτυπώσιμη μορφή, στην οποία μπορούν οι ιδρυτές να έχουν πρόσβαση και από την Υπηρεσία Μιας Στάσης. http://www.gsis.gr/on_line_ypiresies/polites/e-entipa_files/entypa/e-docsold.html

Τα λοιπά έντυπα είναι διαθέσιμα στο συνημμένο αρχείο καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του
Γ.Ε.ΜΗ.

2.5.6 Προϋποθέσεις πριν την Υπηρεσία μιας Στάσης

- Να έχετε αποφασίσει για ορισμένα βασικά στοιχεία αναφορικά με την εταιρεία σας, τα οποία πρέπει να περιληφθούν στο καταστατικό σας. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των εταίρων, στη διοίκηση της

εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4072/2012 το καταστατικό της Ι.Κ.Ε. πρέπει να περιέχει τουλάχιστον:

- το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και την τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων. Εάν η εταιρεία συστήνεται ως μονοπρόσωπη, το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα δια του Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 43 παρ. 4)
- την εταιρική επωνυμία (άρθρο 44)
- την έδρα της εταιρείας, τον σκοπό της, την ιδιότητά της ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
- Τις εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών και την αξία τούτων (άρθρα 77 έως και 79)
- το κεφάλαιο της εταιρείας, το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων.
- τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που αυτά εκπροσωπούν
- τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας (άρθρα 55 έως και 64)
- τη διάρκεια της εταιρείας (άρθρο 46). Επισημαίνεται ότι εάν στο καταστατικό δεν αναφέρεται διάρκεια, η εταιρεία διαρκεί δώδεκα έτη από την σύστασή της.

Για όλα τα σχετικά μπορείτε να απευθυνθείτε σε δικηγόρο, δεδομένου ότι κάθε εταιρεία έχει τις δικές της ανάγκες και ενδεχομένως η συμβουλή τους σας είναι απαραίτητη.

- Να έχετε βρει το χώρο στον οποίο θα στεγάζεται η εταιρεία. Ο χώρος αυτός θα είναι η επαγγελματική σας έδρα και θα είναι στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό (άρθρο 45) και αρκεί μόνο να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση της διεύθυνσης, για την εγκατάσταση της εταιρείας, με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του υπόχρεου.
- Να φροντίσετε να είστε φορολογικά ενήμεροι. Φορολογικά ενήμεροι πρέπει να είναι όλοι οι ιδρυτές/μέλη και ο διαχειριστής/ες της Ι.Κ.Ε. Σε περίπτωση που αυτό δεν συμβεί είτε θα κληθείτε να το πράξετε σε επόμενο στάδιο από την Υπηρεσία Μιας Στάσης είτε, εφόσον δεν συμβεί δεν θα μπορεί να ιδρυθεί η εταιρεία.
- Να έχετε αποφασίσει ποιος θα είναι ο αντιπρόσωπός σας για τις διαδικασίες σύστασης της εταιρείας.

2.5.7 Δικαιολογητικά για την Σύσταση

Για τη σύσταση ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας και την εγγραφή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ, υποβάλλονται στην Υπηρεσία Μιας Στάσης από τους ιδρυτές/ αιτούντες ή εκπρόσωπο αυτών τα ακόλουθα έγγραφα (υπόδειγμα 2 του Παραρτήματος Ι της Κ1-802/2012):

A. Για τους ιδρυτές φυσικά πρόσωπα

- Αστυνομική ταυτότητα για έλληνες υπηκόους, ταυτότητα ή διαβατήριο για υπηκόους κρατών μέλους της Ε.Ε, διαβατήριο για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε, καθώς και άδεια διαμονής, εφόσον διαμένουν στη χώρα. Εάν στην Υπηρεσία Μιας Στάσης προσέρχεται εκπρόσωπος των ιδρυτών, τα ανωτέρω μπορούν να προσκομίζονται και σε επικυρωμένο φωτοτυπικό αντίγραφο.
- Άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, αν πρόκειται για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε., που θα συμμετέχουν ως ομόρρυθμα μέλη σε Ο.Ε. και Ε.Ε. ή θα οριστούν ως διαχειριστές σε Ι.Κ.Ε., καθώς και ως νόμιμοι εκπρόσωποι σε Α.Ε.
- Συμπληρωμένα έντυπα «Δήλωση Απόδοσης Α.Φ.Μ/μεταβολής ατομικών στοιχείων» (Μ1) και «Δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου» (Μ7), όπου απαιτείται, για τη χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές, εφόσον αυτοί δεν διαθέτουν.

Β. Για τους ιδρυτές νομικά πρόσωπα ημεδαπής:

- Ακριβές αντίγραφο κωδικοποιημένου καταστατικού της εταιρείας.
- Για τις προσωπικές εταιρείες και τις Ε.Π.Ε., εφόσον ο εκπρόσωπός τους για την σύσταση της εταιρείας είναι πρόσωπο διαφορετικό από το νόμιμο εκπρόσωπο και η εταιρεία πρόκειται να συσταθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο, απαιτείται ειδικό πληρεξούσιο. Εάν η σύσταση της εταιρείας γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, αρκεί εξουσιοδότηση που φέρει το γνήσιο της υπογραφής από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας, αν παρέχεται η δυνατότητα αυτή στο καταστατικό ή προκύπτει από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.
- Για τις Ε.Π.Ε. απόφαση της συνέλευσης των εταίρων σχετικά με τη συμμετοχή στην υπό σύσταση εταιρεία.
- Για τις ΑΕ προσκομίζονται τα ΦΕΚ από τα οποία προκύπτει η νόμιμη εκπροσώπηση της εταιρείας καθώς και απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για τα συμμετοχή της ΑΕ στην υπό σύσταση εταιρεία.

Γ. Για τους ιδρυτές νομικά πρόσωπα αλλοδαπής

- Καταστατικό που φέρει σφραγίδα σύμφωνα με το άρθρο 4 της σύμβασης της Χάγης της 5ης Οκτωβρίου 1961 (apostille) επίσημα μεταφρασμένο ή, εφόσον η χώρα προέλευσης δεν έχει προσχωρήσει στην ανωτέρω σύμβαση, θεωρημένο από προξενική αρχή.
- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας έδρας του νομικού προσώπου για την ύπαρξη της εταιρείας.
- Επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας για το διορισμό νομίμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου του στην Ελλάδα.
- Συμπληρωμένα, από τον υπόχρεο, τα έντυπα «Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών μη Φυσικού Προσώπου» Μ3, και «Δήλωση Σχέσεων Φορολογούμενου» Μ7, προκειμένου να τους χορηγηθεί ΑΦΜ.

Δ. Λοιπά Δικαιολογητικά:

- Εφόσον η διαδικασία σύστασης γίνεται με εκπρόσωπο, εξουσιοδότηση των ιδρυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 της Κ1-802/2012 με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής τους.
- Εφόσον έχει προηγηθεί τραπεζική κατάθεση των οφειλόμενων ποσών για την σύσταση της εταιρείας και την εγγραφή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 13 της Κ1-802/2012, τα αποδεικτικά κατάθεσης της τράπεζας.
- Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/86 για την έδρα της υπό σύσταση εταιρείας.

Ε. Έντυπα που συμπληρώνονται με ευθύνη του υποχρέου, για την χορήγηση ΑΦΜ στην εταιρεία μετά τη σύστασή της.

- «Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών μη Φυσικού Προσώπου» Μ3
- «Δήλωση δραστηριοτήτων επιχείρησης» Μ6, όπου απαιτείται
- «Δήλωση Σχέσεων Φορολογούμενου» Μ7
- «Δήλωση Μελών Μη Φυσικού Προσώπου» Μ8, όπου απαιτείται
- Δήλωση Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου

Τα έντυπα των δηλώσεων, είναι διαθέσιμα σε εκτυπώσιμη μορφή, στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία μπορούν οι ιδρυτές να έχουν πρόσβαση και από την Υπηρεσία Μίας Στάσης. Τα απαιτούμενα έγγραφα, αιτήσεις, υπεύθυνες δηλώσεις και λοιπά δικαιολογητικά υπογράφονται και υποβάλλονται στην Υπηρεσία Μίας Στάσης, από τους ιδρυτές της εταιρείας, όπως αυτοί ορίζονται στο Καταστατικό της ή από εκπρόσωπο αυτών, εφόσον έχει έγγραφη προς τούτο εξουσιοδότηση με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής τους (*υπόδειγμα 1 του Παραρτήματος Ι της Κ1-802/2012*). Η εξουσιοδότηση αυτή καλύπτει και την προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων και την παροχή διευκρινίσεων στην Υπηρεσία Μίας Στάσης, εφόσον ζητηθούν. Επιπλέον, με την εξουσιοδότηση παρέχεται η εξουσία στον εκπρόσωπο να δώσει εντολή προς την Υπηρεσία Μίας Στάσης να προβεί σε αναζήτηση και λήψη των στοιχείων και των πιστοποιητικών που είναι απαραίτητα για τη σύσταση της εταιρείας. Ο εκπρόσωπος των ιδρυτών υπογράφει τις απαιτούμενες από τον νόμο αιτήσεις και υπεύθυνες δηλώσεις και προβαίνει στις απαραίτητες καταβολές στο όνομα και για λογαριασμό της υπό σύσταση εταιρείας ή/και των ιδρυτών. Οι αποδείξεις πληρωμής, εκδίδονται στο όνομα του προσώπου για λογαριασμό του οποίου έγινε η καταβολή.

Η εξουσιοδότηση αυτή δεν περιλαμβάνει την υπογραφή της πράξης σύστασης της εταιρείας, η οποία γίνεται από τους ιδρυτές ή από τους έχοντες ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.

Εάν στην Υπηρεσία Μίας Στάσης έχουν προσέλθει όλοι οι ιδρυτές, δηλώνεται εγγράφως ένας εξ αυτών ως εκπρόσωπος (*υπόδειγμα 5 του Παραρτήματος Ι της Κ1-802/2012*) με τον οποίο επικοινωνεί η Υπηρεσία Μίας Στάσης εφόσον τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά πάσχουν ή είναι ελλιπή, ή απαιτείται οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπληρωματικά

στοιχεία. Ο εκπρόσωπος οφείλει στην τασσόμενη προθεσμία να προσκομίσει τα αιτηθέντα έγγραφα και να παράσχει τις απαραίτητες διευκρινίσεις.

Οι ιδρυτές της εταιρείας ή ο εκπρόσωπος αυτών με την υποβολή των δικαιολογητικών στην Υπηρεσία Μιας Στάσης ορίζουν τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο κατατίθενται τα ποσά τα οποία επιστρέφονται, στην περίπτωση που η σύσταση της εταιρείας δεν ολοκληρωθεί.

Επιπλέον οι αιτούντες τη σύσταση εταιρείας και καταχώριση αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ, ή τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο γι' αυτό, συμπληρώνουν και καταθέτουν στην Υπηρεσία Μιας Στάσης έγγραφη εντολή και πληρεξουσιότητα(υπόδειγμα Α της Κ1-1084/24-5-12) προκειμένου η Υπηρεσία Μιας Στάσης να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύσταση της εταιρείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3853/2010. Με την χορήγηση της εντολής τεκμαίρεται η συγκατάθεση των ιδρυτών της υπό σύσταση εταιρείας για την αναζήτηση και λήψη από την Υπηρεσία Μίας Στάσης των πιστοποιητικών και των βεβαιώσεων, που είναι απαραίτητα για τη σύσταση της εταιρείας. Η ως άνω εντολή, περιλαμβάνει και ενσωματώνει τις ακόλουθες αιτήσεις:

- Αίτηση προελέγχου Επωνυμίας και Διακριτικού Τίτλου και Καταχώρισης αυτών στο Επιμελητήριο
- Αίτηση Εγγραφής στο οικείο Επιμελητήριο και
- Αίτηση Καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ
- Αίτηση για τη Χορήγηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου, στους ιδρυτές της εταιρείας που δεν διαθέτουν και στην εταιρεία μετά τη σύστασή της
- Αίτηση χορήγησης Αντίγραφου Φορολογικής Ενημερότητας των ιδρυτών, εφόσον δεν προσκομίζεται
- Αίτηση για αποστολή ανακοίνωσης προς τους αρμόδιους κατά περίπτωση ασφαλιστικούς οργανισμούς της σύστασης της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας και αποστολή των στοιχείων των εταίρων και του/των διαχειριστή/ων στους κατά περίπτωση αρμόδιους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

Σε αυτό το στάδιο καταβάλλεται Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας (70 ευρώ). Εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με 5 ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή. Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης της Εταιρείας δεν επιστρέφεται.

2.5.8 Έλεγχος Επωνυμίας - Έλεγχος Πληρότητας - Προθεσμίες

Η Υπηρεσία Μιας Στάσης, μέσω του συστήματος Γ.Ε.ΜΗ, προβαίνει ηλεκτρονικά σε Προέλεγχο και Προέγκριση Χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της υπό σύστασης εταιρείας (αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα). Σε περίπτωση που η προτεινόμενη επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της υπό σύστασης εταιρείας προσκρούει σε προγενέστερη καταχώριση, η Υπηρεσία Μιας Στάσης σε συνεννόηση με τους ιδρυτές ή τον νόμιμο εκπρόσωπο ή το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο, προβαίνει στις κατάλληλες τροποποιήσεις στις υποβληθείσες αιτήσεις και στο

καταστατικό της εταιρείας, εφόσον αυτό είναι ιδιωτικό έγγραφο και έχει ήδη συνταχθεί. Η Υπηρεσία Μίας Στάσης (αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα) προβαίνει σε έλεγχο πληρότητας των ανωτέρω εγγράφων και σε περίπτωση που δεν είναι ορθά συμπληρωμένα,; παρουσιάζουν ελλείψεις ή αντιφάσεις ή τα στοιχεία τους δεν είναι ευκρινή, τάσσει προθεσμία δύο εργάσιμων ημερών, και εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις δέκα (10) εργάσιμων ημερών, που αρχίζει από την ημερομηνία λήψης (μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) από τον εκπρόσωπο της υπό σύσταση εταιρείας της σχετικής πρόσκλησης για την συμπλήρωση των στοιχείων αυτών. Η επιτυχής αποστολή τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού μηνύματος από την Υπηρεσία Μίας Στάσης σε εργάσιμες ημέρες και ώρες, τεκμαίρει τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης από τον αντίκλητο. Εφόσον η αποστολή της πρόσκλησης έχει γίνει σε μη εργάσιμη ημέρα και ώρα, ως χρόνος λήψης της σχετικής πρόσκλησης λογίζεται η επόμενη εργάσιμη ημέρα. Η άπρακτη παρέλευση των προθεσμιών που τάσσει η Υπηρεσία Μίας Στάσης για συμπληρώσεις ή διορθώσεις συνεπάγεται την αυτόματη παύση της διαδικασίας σύστασης και την αποδέσμευση της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου. Για την εκ νέου έναρξη της διαδικασίας σύστασης απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης και δικαιολογητικών, καθώς και γραμματίου κόστους σύστασης εταιρείας.

Αν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι υπάρχουν φορολογικές εκκρεμότητες στα πρόσωπα κάποιων από τους ιδρυτές και συνεπώς δεν μπορεί να χορηγηθεί φορολογική ενημερότητα, η Υπηρεσία Μίας Στάσης ζητά για τον συγκεκριμένο ιδρυτή την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων και την προσκόμιση φορολογικής ενημερότητας εντός συγκεκριμένης προθεσμίας που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) εργάσιμες ημέρες. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, αυτό συνεπάγεται την αυτόματη παύση της διαδικασίας σύστασης και την αποδέσμευση της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου. Για την εκ νέου έναρξη της διαδικασίας σύστασης απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης και δικαιολογητικών, καθώς και γραμματίου κόστους σύστασης εταιρείας.

2.5.9 Εγγραφή στον ΟΑΕΕ – Φορολογική Ενημερότητα και ΑΦΜ Ιδρυτών

Στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ υπάγονται: Οι διαχειριστές της Ι.Κ.Ε. που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων και ο μοναδικός εταίρος μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. Οι λοιποί εταίροι της Ι.Κ.Ε. υπάγονται ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ. Η Υπηρεσία Μίας Στάσης αποστέλλει ανακοίνωση της σύστασης της Ι.Κ.Ε. προς τους αρμόδιους κατά περίπτωση ασφαλιστικούς φορείς καθώς και τα στοιχεία των εταίρων και του διαχειριστή/των. Κατόπιν τούτου, απευθύνεστε στον ΟΑΕΕ για τις περαιτέρω ενέργειες.

Η Υπηρεσία Μίας Στάσης φροντίζει για την χορήγηση φορολογικής ενημερότητας για κάθε έναν από τους ιδρυτές της υπό σύσταση εταιρείας. Σε περίπτωση όμως που κάποιος από τους ιδρυτές δεν είναι φορολογικά ενήμερος, η Υπηρεσία Μίας Στάσης τάσσει προθεσμία έως και δέκα (10) εργάσιμων ημερών εντός των οποίων τακτοποιούνται τυχόν φορολογικές εκκρεμότητες και προσκομίζεται η φορολογική ενημερότητα από τον υπόχρεο. Αν ο ιδρυτής, ημεδαπό ή αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο δεν διαθέτει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), συμπληρώνει και υπογράφει ο ίδιος ή ο εκπρόσωπός του τις ακόλουθες δηλώσεις:

- Εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, έντυπο «Δήλωση απόδοσης ΑΦΜ/μεταβολής ατομικών στοιχείων» Μ1 και «Δήλωση σχέσεων φορολογούμενου» Μ7, όπου απαιτείται, τα οποία αποστέλλονται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., με τηλεμοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα.
- Εάν πρόκειται για αλλοδαπό νομικό πρόσωπο καταχωρούνται και αποστέλλονται ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών τα στοιχεία των εντύπων «δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών μη Φυσικού Προσώπου» Μ3, και «δήλωση σχέσεων φορολογούμενου» Μ7.

Την ευθύνη για την ειλικρίνεια των δηλωθέντων στοιχείων καθώς και για την ορθή συμπλήρωση των εντύπων φέρουν οι δηλούντες. Ο πρωτότυπος δηλώσεις καταχωρούνται στον φάκελο της εταιρείας και μπορούν να διαβιβάζονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πρωτότυπα ή αντίγραφα κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Αφού έχουν ολοκληρωθεί τα προηγούμενα βήματα, οι ιδρυτές της υπό σύσταση εταιρείας ή ο εκπρόσωπος αυτών συμπληρώνουν και υποβάλλουν δήλωση Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (ΦΣΚ), τα στοιχεία της οποίας καταχωρούνται στο σύστημα της Υπηρεσίας Μιας Στάσης και αποστέλλονται ηλεκτρονικά με αυτόματο τρόπο στο Υπουργείο Οικονομικών.

Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι προηγούμενες διαδικασίες (προέλεγχος επωνυμίας, προέγκριση χρήσης επωνυμίας, ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα των ιδρυτών, εγγραφή στο ασφαλιστικό ταμείο των ιδρυτών, χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές εφόσον απαιτείται) και πρόκειται να συσταθεί εταιρεία που από τον νόμο απαιτείται ή τα μέρη συμφωνούν να γίνει με τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος, ο οποίος λειτουργεί ως Υπηρεσία Μιας Στάσης, προβαίνει στη σύνταξη της συμβολαιογραφικής πράξης, παρουσία των ιδρυτών ή των ειδικών πληρεξουσίων τους. Σε αυτό το στάδιο πληρώνετε τα εξής::

- Το τέλος καταχώρησης Γ.Ε.Μ.Η (10 ευρώ)
- Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο
- Το Τέλος υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, το οποίο ανέρχεται σε ποσό 5,80 €
- Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (1% επί του κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό).

Η Υπηρεσία Μιας Στάσης, καταχωρεί ηλεκτρονικά με αυτόματο τρόπο τα στοιχεία της εταιρείας, καθώς και το καταστατικό αυτής στη βάση δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ, το οποίο χορηγεί τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ και επιστρέφει ηλεκτρονικά με αυτόματο τρόπο αυτόν καθώς και τον Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης.

Η ανωτέρω καταχώρηση, ανακοινώνεται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., με ανακοίνωση που συντάσσει η Υπηρεσία Μιας Στάσης. Η Υπηρεσία Μιας Στάσης αφού προβεί στην καταχώρηση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ διαβιβάζει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών τα στοιχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 3853/2010 (90 Α)

- τον Κωδικό Γ.Ε.ΜΗ. και τον Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης

- την απόδειξη εξόφλησης του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου,
- τα στοιχεία προσδιορισμού της έδρας και των λοιπών εγκαταστάσεων της επιχείρησης (υπεύθυνη δήλωση για την διεύθυνση της επιχείρησης) και
- τα σχετικά έντυπα που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία Μίας Στάσης από τον αιτούντα για την έκδοση Α.Φ.Μ.), καθώς και τα στοιχεία της Δήλωσης έναρξης/μεταβολής εργασιών μη φυσικού προσώπου (έντυπο Μ3), της Δήλωσης σχέσεων φορολογουμένου (έντυπο Μ7), της Δήλωσης μελών μη φυσικού προσώπου (έντυπο Μ8), όπου απαιτείται, και της Δήλωσης δραστηριοτήτων επιχείρησης (έντυπο Μ6), όπου απαιτείται, για τη χορήγηση ΑΦΜ στη συσταθείσα εταιρεία. Ο ΑΦΜ αποδίδεται άμεσα από το Υπουργείο Οικονομικών και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στην Υπηρεσία Μίας Στάσης. Οι Δηλώσεις παραμένουν και φυλάσσονται στον φάκελο της εταιρείας στην αρμόδια Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ και μπορούν να διαβιβάζονται πρωτότυπες ή αντίγραφα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. κατόπιν αιτήματος.

Η Υπηρεσία Μίας Στάσης αφού προβεί στην καταχώρηση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ αποστέλλει προς το αρμόδιο Περιφερειακό Τμήμα του ΟΑΕΕ, ανακοίνωση για την σύσταση της εταιρείας καθώς και τα στοιχεία των εταίρων και των διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, για περαιτέρω δικές τους ενέργειες. Επισημαίνουμε εδώ ότι στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ υπάγονται:

- οι διαχειριστές Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων, και
- ο μοναδικός εταίρος μονοπρόσωπης Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας.

Οι λοιποί εταίροι Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας υπάγονται προαιρετικά στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ (βλ. παρ. 2 του άρθρου 1 και παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 258/2005 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 116 του ν. 4072/2012).

Η Υπηρεσία Μίας Στάσης αφού προβεί στην καταχώρηση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ, αποστέλλει ηλεκτρονικά ή με τηλεομοιοτυπία αίτημα εγγραφής της εταιρείας στα Μητρώα του αρμόδιου επιμελητηρίου (*υπόδειγμα 5 του Παραρτήματος ΙΙΙ της Κ1-802/2012*). Το Επιμελητήριο αυθημερόν ή το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα αποστέλλει ηλεκτρονικά, με αυτοματοποιημένο τρόπο ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ή με τηλεομοιοτυπία στην Υπηρεσία Μίας Στάσης βεβαίωση εγγραφής της εταιρείας στα σχετικά Μητρώα.

Εφόσον η Υπηρεσία Μίας Στάσης είναι συμβολαιογράφος ή Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. άλλη από αυτήν η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση του μητρώου της συστηνόμενης εταιρείας, συντάσσει ανακοίνωση για την σύσταση της Ι.Κ.Ε. και την αποστέλλει ηλεκτρονικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με τηλεομοιοτυπία στην αρμόδια για την τήρηση του μητρώου Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. (βλ. υπόδειγμα Δ).

2) Καταχωρεί τον ΑΦΜ της νεοσυσταθείσας εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. Η διαδικασία σύστασης της εταιρείας ολοκληρώνεται σε αυτό το στάδιο.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης της εταιρείας, η Υπηρεσία Μίας Στάσης χορηγεί ατελώς βεβαίωση στην οποία αναφέρονται οι ενέργειες στις οποίες προέβη και το αποτέλεσμα το οποίο είχαν. Ειδικότερα στη βεβαίωση κατ' ελάχιστον αναφέρονται: Η

ημερομηνία σύστασης της εταιρείας, η εταιρική μορφή αυτής, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της, ο αριθμός ΓΕΜΗ και ο Κωδικός Αριθμός Καταχώρησης, ο ΑΦΜ της εταιρείας και η αρμόδια Δ.Ο.Υ και η εγγραφή της εταιρείας στα σχετικά μητρώα του Επιμελητηρίου.

Ακολουθως, η Υπηρεσία Μίας Στάσης, αν είναι συμβολαιογράφος, διαβιβάζει εντός δεκαπέντε εργάσιμων (15) ημερών από τη σύσταση της εταιρείας τον πλήρη φυσικό φάκελο αυτής, στην κατά τόπο, με βάση την έδρα της εταιρείας, αρμόδια Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Ο φυσικός φάκελος που διαβιβάζεται περιλαμβάνει απλό αντίγραφο του καταστατικού και των επισυναπτόμενων σ' αυτό εγγράφων και πρωτότυπα τα λοιπά έγγραφα και δηλώσεις.

Η πρόσβαση, μέσω του διαδικτυακού τόπου του Γ.Ε.ΜΗ στα στοιχεία του φακέλου, είναι δυνατή, με τη χρήση κωδικού χρήστη και κωδικού πρόσβασης που χορηγούνται από τις Υπηρεσίες Μίας Στάσης μετά από αίτηση που θα υποβάλλεται και την καταβολή του σχετικού ετήσιου τέλους των 15 ευρώ. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, οι κωδικοί εκδίδονται στο όνομα του νομίμου εκπροσώπου του. Οι κωδικοί αυτοί επιτρέπουν την πρόσβαση αποκλειστικά στον φάκελο που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. Με τους κωδικούς αυτούς οι υπόχρεοι δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν ηλεκτρονικά αντίγραφα από το περιεχόμενο του φακέλου (με κόστος 5 ευρώ ανά αντίγραφο), καθώς και πιστοποιητικά και βεβαιώσεις (με κόστος 3 ευρώ έκαστο).

Εναλλακτικά, ο κωδικός αριθμός και ο αριθμός πρόσβασης δύνανται να αποστέλλονται από την Κεντρική Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ στον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας, στην έδρα της εταιρείας, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. Στην περίπτωση αυτή η αποστολή των κωδικών πρέπει να γίνεται με τρόπο που διασφαλίζει την παράδοση στον νόμιμο παραλήπτη και τη μυστικότητα των κωδικών. Ο Υπόχρεος είναι υπεύθυνος για την μυστικότητα των κωδικών και χρήση αυτών από την παραλαβή τους.

ΜΕΡΟΣ Β ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τα στάδια και οι τρόποι χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων είναι σε γενικές γραμμές όπως (ενδεικτικά) παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Μέγεθος Επένδυσης	Επενδυτές	Ενέργειες	«Ηλικία» Επιχείρησης
30.000-100.000€	Ιδρυτές, συγγενείς, φίλοι, angel investors (business angels)	Ανάπτυξη πρωτοτύπου, πρώτη σύσταση εταιρείας, σύνταξη business plan, πρώτη έρευνα αγοράς.	0-6 μήνες
100.000-300.000€	Incubator	Πλήρης ίδρυση εταιρείας, πρόσληψη μόνιμων στελεχών, εύρεση μόνιμης στέγης και υποδομής, τελειοποίηση business plan, ολοκλήρωση έρευνας αγοράς, τελειοποίηση πρωτότυπου, πρώτες αγορές – πωλήσεις.	6-18 μήνες
300.000-1.500.000€	Ένα ή περισσότερα VC ή Τράπεζα (με συγκεκριμένες προϋποθέσεις)	Κύρια ανάπτυξη τελικού προϊόντος, πλήρης στελέχωση, ξεκίνημα marketing, εν καιρώ επίτευξη break-even και κερδοφορίας.	1-3 χρόνια
>1.500.000€	Περισσότερα από ένα VC ή Τράπεζα (με συγκεκριμένες προϋποθέσεις)	Development capital για περαιτέρω ενίσχυση της ώριμης πλέον εταιρείας προς εκπλήρωση των επιχειρηματικών της στόχων.	2-5 χρόνια
>6.000.000€	Εισαγωγή στο χρηματιστήριο	Παρομοίως development capital, έξοδος για VC και δυνατότητα ρευστοποίησης για ιδρυτές	4-6 χρόνια
Κατά περίπτωση	Εναλλακτικά πώληση σε τρίτους	Άλλη μορφή εξόδου για VC και ρευστοποίησης για τους ιδρυτές (εάν δεν μπορεί να γίνει εισαγωγή χρηματιστήριο)	4-6 χρόνια

1. ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

1.1. Τραπεζικό Δάνειο

Παρά τους σύγχρονους μηχανισμούς χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων που έχουν αναπτυχθεί και στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, υπολογίζεται ότι τουλάχιστον μία στις τρεις τέτοιες επιχειρήσεις εξακολουθεί να καταφεύγει στο τραπεζικό σύστημα για να βρει χρηματοδότηση. Οι τράπεζες προσφέρουν δύο μεγάλες κατηγορίες δανείων προς επιχειρήσεις: κεφαλαίου κίνησης και μακροπρόθεσμα.

Τα δάνεια κεφαλαίου κίνησης αποσκοπούν στην βελτίωση της ρευστότητας της επιχείρησης και είναι από τη φύση τους μικρής διάρκειας. Χρησιμοποιούνται κυρίως για αγορές εμπορευμάτων, για πληρωμές τρεχόντων εξόδων κ.λπ. Τα τελευταία χρόνια και οι ελληνικές τράπεζες έχουν αναπτύξει καινούργια ευέλικτα προϊόντα στον τομέα των κεφαλαίων κίνησης όπως λογαριασμοί με υπέρ-ανάληψη και δάνεια με περίοδο χάριτος (για την μη αποπληρωμή του δανείου κατά τους μη παραγωγικούς για την επιχείρηση μήνες).

Με τα νέα αλλά και τα πιο «παραδοσιακά» τραπεζικά προϊόντα τα πιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή των ελεύθερων επαγγελματιών. Τέτοια προϊόντα είναι τα ανοιχτά ή ανακυκλούμενα δάνεια αλλά και οι παραδοσιακοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί, που παρέχουν γραμμή χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις. Στα ανοιχτά δάνεια οι τράπεζες δίνουν ένα πιστωτικό όριο στον πελάτη τους ως το οποίο μπορεί να δανειζεται. Ο δανειολήπτης μπορεί αν θέλει να εξοφλήσει μέρος ή το σύνολο της οφειλής του, ενώ μπορεί να επαναδανειζεται όταν έχει ανάγκη ως το όριο που του έχει χορηγηθεί. Δεν χρειάζεται δηλαδή να επιστρέφει σε συγκεκριμένο διάστημα το κεφάλαιο που χρησιμοποίησε. Ορισμένα προγράμματα είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες εποχικών επιχειρήσεων, όπως μικρές τουριστικές και ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα εστίασης σε τουριστικές περιοχές κτλ., και οι τόκοι καταβάλλονται τις περιόδους που οι επιχειρήσεις αυτές έχουν έσοδα, ενώ άλλα στις ανάγκες επαγγελματιών που έχουν συγκεκριμένη ροή εσόδων, επιθυμούν να γνωρίζουν τις δόσεις που υ952 θα πληρώνουν, ώστε να κάνουν καλύτερο προγραμματισμό και ως εκ τούτου οι δόσεις πληρώνονται σε συγκεκριμένες προθεσμίες. Όσον αφορά τα ποσοστά χρηματοδότησης, σε γενικές γραμμές υπάρχουν τράπεζες που χρηματοδοτούν για κεφάλαιο κίνησης ποσοστό ως και το 100% του τζίρου της επιχείρησης και άλλες όπου το ποσοστό αυτό δεν ξεπερνά το 50% του τζίρου.

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια περιλαμβάνουν τα δάνεια εγκατάστασης (επαγγελματικής στέγης), που καλύπτουν την ανάγκη απόκτησης επαγγελματικής στέγης για την επιχείρηση, και τα δάνεια επαγγελματικού εξοπλισμού, τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες εξοπλισμού (μηχανήματα, μέσα μεταφοράς, κ.λπ.). Το επιτόκιο αποπληρωμής του μακροπρόθεσμου δανείου είναι, λόγω της μεγαλύτερης διάρκειας αποπληρωμής του, στις περισσότερες περιπτώσεις χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο αποπληρωμής του δανείου κεφαλαίου κίνησης. Ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί ότι αυτή η πληροφορία δίνεται απλώς και μόνο ενδεικτικά και ότι ο ενδιαφερόμενος δανειολήπτης θα πρέπει να εξετάσει τις δυνατότητες χρηματοδότησης του δανείου του με κυμαινόμενο ή σταθερό επιτόκιο ανάλογα με την μελλοντική εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών, και ιδιαίτερα του πληθωρισμού και των επιτοκίων, στη χώρα του πιστωτικού ιδρύματος από το οποίο έχει λάβει το δάνειο.

Σε γενικές γραμμές τα δάνεια επαγγελματικής στέγης μοιάζουν με τα στεγαστικά δάνεια για την απόκτηση κατοικίας. Το ποσοστό χρηματοδότησης μπορεί να φτάσει ως και το 100% της αξίας του ακινήτου ή των εργασιών ανέγερσης και ανακαίνισης ενώ η διάρκειά τους κυμαίνεται από 3 ως 30 χρόνια. Ας σημειωθεί ότι το τελικό επιτόκιο προσauξάνεται από την εισφορά του Ν. 128/75 κατά 0,6% και όχι κατά 0,12% που ισχύει στα υπόλοιπα δάνεια στεγαστικής πίστης. Για τους νέους επιχειρηματίες οι περισσότερες τράπεζες παρέχουν περίοδο χάριτος ως και δύο χρόνια, διάστημα κατά το οποίο πληρώνουν μόνο τόκους ή μικρότερες δόσεις (οι τόκοι που δεν καταβάλλονται κεφαλαιοποιούνται). Τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνουν οι τράπεζες τα προϊόντα αυτά δεν ξεπερνούν συνήθως το 1%.

Τα δάνεια πάγιου εξοπλισμού χορηγούνται για την αγορά πάγιου εξοπλισμού σε οποιαδήποτε μορφή, όπως μηχανήματα, αυτοκίνητα, έπιπλα κτλ. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για την ανανέωση υφιστάμενης επιχείρησης όσο και για τον εξοπλισμό νέας. Η διάρκεια αποπληρωμής των δανείων αυτών μπορεί να φθάσει και τα 15 χρόνια. Σε ορισμένες περιπτώσεις εφαρμόζεται το βασικό επιτόκιο το οποίο προσauξάνεται με ένα περιθώριο ανάλογα με τον πελάτη και τις εξασφαλίσεις που παρέχει. Η τραπεζική χρηματοδότηση μπορεί να φθάσει ως και το 100% της αξίας της επένδυσης, ενώ η εκταμίευση μπορεί να γίνεται είτε εφάπαξ είτε σταδιακά, ανάλογα με την εξέλιξη των αγορών και την προσκόμιση των σχετικών τιμολογίων του αγορασθέντος κάθε φορά εξοπλισμού.

Δύο πολύ σημαντικά χαρακτηριστικά των τραπεζικών δανείων που πρέπει να τονιστούν είναι:

Πρώτον, οι τράπεζες, παρά το ότι έχουν κάνει βήματα προόδου και εκσυγχρονισμού τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να είναι προσκολλημένες στη λογική των εμπράγματων ασφαλειών, πράγμα που σημαίνει ότι παρέχουν δανεισμό μόνο σε όσους έχουν ήδη κάποιο περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση/ εγγύηση για την αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρος του δανείου σε περίπτωση που ο λήπτης του δανείου δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του. Για έναν επιχειρηματία που θέλει να ξεκινήσει μία επιχειρηματική προσπάθεια αυτό σημαίνει ότι για να πάρει τραπεζικό δάνειο πρέπει να βάλει ως εγγύηση μέρος ή και ολόκληρη την προσωπική του περιουσία ή, σε περίπτωση που τέτοια δεν υπάρχει, την περιουσία κάποιου τρίτου ο οποίος θα λειτουργήσει ως εγγυητής. Βέβαια, πρέπει να σημειώσουμε ότι, ακριβώς επειδή αυτή η διαδικασία δεν αποδίδει πλέον τα προσδοκώμενα αποτελέσματα κερδοφορίας για τις τράπεζες (κυρίως εξαιτίας των χρονοβόρων και κοστοβόρων διαδικασιών δημοπρασίας), αυτές αρχίζουν πλέον να δίνουν αυξανόμενο βάρος στο business plan της προτεινόμενης προς χρηματοδότηση επιχειρηματικής προσπάθειας και λιγότερο στις υπάρχουσες εγγυήσεις. Η πορεία προς αυτή την κατεύθυνση επιταχύνεται και από την αναγκαστική για της ελληνικές τράπεζες εφαρμογή της λεγόμενης εντολής της Βασιλείας II η οποία αναγκάζει τις τράπεζες να διαθέτουν υψηλότερα διαθέσιμα κεφάλαια για τα δάνεια που δίνουν. Αυτή η εντολή επηρεάζει αρνητικά την κερδοφορία των τραπεζών οι οποίες, για να διατηρήσουν τα ίδια επίπεδα κερδοφορίας, είναι αναγκασμένες να βελτιώσουν την ποιότητα των δανείων που δίνουν (με άλλα λόγια να μειώσουν το ρίσκο από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια). Ένας βασικός τρόπος να το επιτύχουν αυτό είναι η ύπαρξη στοιχείων που «εξασφαλίζουν» το επιτυχημένο μέλλον της επιχειρηματικής προσπάθειας

όπως αυτά παρουσιάζονται μέσα στο business plan της επιχείρησης. Τέλος, σημαντικό ρόλο στην παροχή εγγυήσεων στις Τράπεζες για λογαριασμό νέων επιχειρήσεων μπορεί να παίξει και το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ – ο ρόλος του αναλύεται στη συνέχεια).

Δεύτερον, οι τράπεζες δεν δανείζουν σε όλους τους πελάτες τους με το ίδιο επιτόκιο, αλλά αυτό εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του δανειοδοτούμενου. Έτσι, το επιτόκιο που πληρώνουν δύο διαφορετικές επιχειρήσεις για δάνειο με τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά μπορεί να διαφοροποιείται μέχρι και τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες (4% - το μεγαλύτερο επιτρεπτό περιθώριο από τον νόμο), ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και την προηγούμενη συνεργασία τους με την τράπεζα. Το επικίνδυνο σημείο είναι ότι το υψηλότερο επιτόκιο επιβάλλεται στις περισσότερες επιφοβές να μην αποπληρώσουν το δάνειο επιχειρήσεις, πράγμα που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την οικονομική τους λειτουργία και μειώνει περαιτέρω την πιθανότητά τους να αποπληρώσουν το δάνειο (δημιουργώντας έτσι έναν καταφανέστατο φαύλο κύκλο).

Πάντως, ως γενικό συμπέρασμα για τον τραπεζικό δανεισμό μπορούμε να πούμε ότι η πρόσβαση των νέων επιχειρήσεων σε αυτά τα κεφάλαια είναι (σε γενικές γραμμές) ιδιαίτερα περιορισμένη και όπου τέτοιου είδους χρηματοδότηση παρέχεται στον νέο επιχειρηματία, αυτό γίνεται υπό όρους μάλλον ασύμφορους για αυτόν.

1.1.1. Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ)

Μία σημαντική εξέλιξη στον χώρο της δανειακής χρηματοδότησης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων αποτελεί η δημιουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ), το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του στις αρχές του 2004. Το Ταμείο παρέχει εξασφαλίσεις (εγγύηση) για ένα σημαντικό ποσοστό των δανείων που χορηγούν οι τράπεζες στη συγκεκριμένη κατηγορία πελατών (μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις), δίνοντας με αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα σε «μικροεπιχειρηματίες» να χρηματοδοτήσουν τα επενδυτικά τους σχέδια με μεγαλύτερο δάνειο από αυτό που θα μπορούσαν να λάβουν με βάση την πιστοληπτική τους ικανότητα. Ένα σημαντικό κομμάτι των χορηγήσεων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αφορά τα δάνεια επαγγελματικής στέγης. Τα πιστωτικά ιδρύματα, μετά τη μεγάλη μάχη στον χώρο της λιανικής τραπεζικής, έχουν στρέψει τον ανταγωνισμό και στις χορηγήσεις των ΜΜΕ, βελτιώνοντας τα προϊόντα τους με ελκυστικότερα επιτόκια και μεγαλύτερη διάρκεια εξόφλησης. Ταυτόχρονα η λειτουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας δημιουργεί τις προϋποθέσεις για σημαντική διεύρυνση της πελατειακής βάσης των τραπεζών, καθώς σύμφωνα με συντηρητικούς υπολογισμούς θα δώσει λύση σε τουλάχιστον 50.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις της χώρας, αποτελώντας την πλατφόρμα διευκόλυνσης της πρόσβασης των επιχειρηματιών στο τραπεζικό σύστημα. Σύμφωνα με νεότερες ανακοινώσεις, το ΤΕΜΠΜΕ θα είναι πολύ σύντομα ικανό να επεξεργάζεται 2.000 αιτήματα εγγυοδοσίας τον μήνα.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας απευθύνεται σε ήδη υπάρχουσες καθώς και σε νεοϊδρυόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν ως 30 άτομα προσωπικό. Σήμερα, το Ταμείο έχει δημιουργήσει 5 διαφορετικά προγράμματα/ προϊόντα που αφορούν εγγυήσεις σε μέσο-μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια για νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις

οποιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΕΕ, ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ) όπως παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Το ύψος του δανείου που μπορεί να εγγυηθεί το Ταμείο κυμαίνεται, ανάλογα με το Πρόγραμμα, από 10.000 - 320.000 ευρώ, το ποσοστό κάλυψης του δανείου από 45% έως 70% και η ετήσια προμήθεια προσεγγίζει, κατά μέσο όρο, το 1% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Νομική Μορφή	Διάρκεια Λειτουργίας Επιχείρησης	Προσωπικό σε ετήσια βάση	Ετήσιος Κύκλος Εργασιών ή/και Ετήσιος Ισολογισμός	Κριτήριο ανεξαρτησίας	Λοιπά Κριτήρια
ΤΕΜΠΙΜΕ 1	Υπό σύσταση επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	-	Έως 30 άτομα(κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας)1	Έως 7 εκατ. Ευρώ (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας)1	Ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25% του κεφαλαίου της εταιρείας δεν ανήκει σε μία ή από κοινού επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 50 εργαζομένων και ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 50 εκατ. Ευρώ ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό άνω των 43 εκατ. Ευρώ.	-
	Νέες επιχειρήσεις Οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές	Λιγότερο από 3 έτη	Έως 30 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Έως 7 εκατ. Ευρώ(επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο

	επιχειρήσεις)			εγγυοδοσίας)		
ΤΕΜΠΙΜΕ 2	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Από 3 έτη και άνω	Έως και 9 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Έως 2 εκατ. Ευρώ(επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα αποτελέσματα προ φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
ΤΕΜΠΙΜΕ 3	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Από 3 έτη και άνω	Από 10 έως 30 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Έως 7 εκατ. Ευρώ (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
ΤΕΜΠΙΜΕ 4	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις) είτε είναι υπό σύσταση είτε ήδη δραστηριοποιού	-	Έως 6 άτομα (είτε πρόκειται για υπό σύσταση είτε για λειτουργούσες επιχειρήσεις)	Έως 2 εκατ. Ευρώ	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων,για επιχειρήσεις που λειτουργούν πάνω από 3 έτη, ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση

	νται					
ΤΕΜΠΙΜΕ 5	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε Μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Ατομική) οι οποίες επιθυμούν να προβούν σε ενέργεια εξαγοράς, συγχώνευσης, μεταβίβασης στην Ελλάδα.	Τουλάχιστον 2έτη και τουλάχιστον 3 έτη για τις εξαγοράζουσες	Έως 30 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Έως 10 εκατ. Ευρώ(επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, της εξαγοράζουσας ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν την αίτηση εγγυοδοσίας

1 Σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο των υπό σύσταση εταιρειών

Τα παραπάνω προγράμματα προωθούνται μέσω των τραπεζών, οι οποίες ενημερώνουν τον υποψήφιο δανειολήπτη για το ποσό του δανείου που μπορεί να λάβει. Η τράπεζα, αν θεωρεί ότι το επιχειρηματικό εγχείρημα είναι οικονομικά βιώσιμο και επιθυμεί για ένα μέρος του δανείου εγγύηση από το Ταμείο, αποστέλλει το αίτημα με όλα τα απαραίτητα στοιχεία στο Ταμείο Εγγυοδοσίας, το οποίο εξετάζει το αίτημα και απαντάει θετικά ή αρνητικά.

1.1.2. Πότε εγκρίνεται ένα δάνειο από μία Τράπεζα.

Το πότε μία τράπεζα (ή ένα κατάστημα μίας τράπεζας) χορηγεί - εγκρίνει ένα δάνειο και πότε όχι εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες (ο καθένας από τους οποίους έχει τον δικό του συντελεστή στάθμισης) όπως:

1.1.2.A. Παράγοντες που εξαρτούνται από την τράπεζα:

1. "Εσωτερικές" οδηγίες της τράπεζας (η κάθε τράπεζα με αποφάσεις - εγκυκλίους της συστηματοποιεί τον τρόπο λήψης απόφασης και χορήγησης δανείων).
2. Συστήματα έγκρισης δανείων (τον τρόπο που έχει ορίσει η κάθε τράπεζα για το ποιος ή ποιοι θα πάρουν την απόφαση για την έγκριση). Όσο πιο συγκεντρωτικό (εγκρίσεις δανείων από τα "κεντρικά" μίας τράπεζας) είναι το σύστημα "απόφασης" σε ένα αίτημα δανειοδότησης τόσο πιο μεγάλος είναι ο χρόνος έγκρισης ενός δανείου.
3. Η θέση της τράπεζας (ίσως, πιο εξειδικευμένα, και του κάθε καταστήματος) απέναντι στον ανταγωνισμό, τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που έχει, το ύψος των επισφαλειών που εμφανίζει, το ποσοστό ληξιπροθέσμων οφειλών, τα κέρδη, τις προβλέψεις και άλλα οικονομικά μεγέθη τόσο σε επίπεδο τράπεζας όσο και σε περιφερειακό επίπεδο (π.χ., είναι δυνατό μία τράπεζα να αρνηθεί χορήγηση δανείου διότι ο πελάτης εμφανίζει δυσμενή στοιχεία, ενώ κάποια άλλη τράπεζα είτε θα εγκρίνει με ευκολία ή θα ζητήσει αυξημένες εγγυήσεις).
4. Οι αντιλήψεις, η κρίση, η άποψη, η εμπειρία, η επιστημονική κατάρτιση, κ.λπ., του διευθυντή του καταστήματος, του προϊστάμενου χορηγήσεων και γενικά των υπαλλήλων που εμπλέκονται με τις χορηγήσεις (όσο πιο σημαντική/ καθοριστική είναι η γνώμη τους στην λήψη απόφασης έγκρισης ενός δανείου τόσο πιο σημαντικά/ καθοριστικά είναι τα παραπάνω)

1.1.2.B. Παράγοντες που εξαρτούνται από τον πελάτη:

1. Το είδος της επιχείρησης, ο τζίρος, τα κέρδη (επίσημα δηλούμενα στην εφορία - παράλληλα πιθανόν να εκτιμάται, ανάλογα με την τράπεζα, και το ύψος των μη δηλούμενων εισοδημάτων). Επίσης, συνεκτιμάται η φύση της επιχείρησης, το αντικείμενο της, ο ανταγωνισμός, η θέση της στον ανταγωνισμό, η δυνατότητα προσαρμογής στο ταχύτατα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, η αποδοτικότητα, ο βαθμός ευχαρίστησης των πελατών της, τα τυχόν παράπονα των προμηθευτών της, η «νοικοκυρεμένη» εμφάνιση της επιχείρησης, η άποψη που έχουν για την επιχείρηση οι ανταγωνιστές, κ.λπ.

2. Η έως τώρα συνεργασία του επιχειρηματία με την τράπεζα (εάν υπάρχει), το "όνομα που έχει στην αγορά», το οικογενειακό περιβάλλον (εάν η επιχείρηση είναι οικογενειακή), η περιουσιακή του κατάσταση, η σταθερότητα στις απόψεις του, εάν έχει πρόγραμμα, κ.λ.π.).
4. Οι παρεχόμενες εγγυήσεις (ανάλογα βέβαια με το ύψος και τον τύπο του δανείου), εάν προσφέρεται υποθήκη, οι προσωπικές εγγυήσεις (και οι εγγυητές), πιθανά αξιόγραφα για ενέχυρο (π.χ. επιταγές/ συναλλαγματικές εισπρακτέες), μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, κ.λ.π.
5. Η ύπαρξη δυσμενών στοιχείων (σφραγισμένες επιταγές, γραμμάτια/ συναλλαγματικές πληρωτέες, διαταγές πληρωμής, κ.λ.π.). Εδώ, ιδιαίτερο ρόλο παίζουν (ανάλογα με την τράπεζα) το ύψος, η παλαιότητα τους, η πιθανή "δικαιολόγηση τους", κ.λ.π.
6. «Που θα πάνε τα χρήματα» (π.χ., σε κατανάλωση, προσωπικές ανάγκες ή σε επενδυτική/ παραγωγική τοποθέτηση που θα παράγει εισοδήματα τα οποία θα αποπληρώσουν και το δάνειο;)

1.1.3. Πότε δεν χορηγείται (δεν εγκρίνεται) ένα δάνειο από μία Τράπεζα

1. Όταν το λέει η Τράπεζα της Ελλάδας ότι απαγορεύεται να χορηγηθεί (για λόγους που συνήθως αφορούν τον έλεγχο του όγκου του κυκλοφορούντος χρήματος – μετρητών – στην εθνική οικονομία προκειμένου να ελεγχθεί ο πληθωρισμός).
2. Όταν το λέει η εγκύκλιος (διαδικασίες - προϋποθέσεις) της τράπεζας ή τα αυτόματα συστήματα έγκρισης της Τράπεζας ότι δεν πρέπει να χορηγηθεί.
3. Όταν δεν πρέπει να χορηγηθεί για ένα ή και περισσότερους από τους παραπάνω λόγους (καμία φορά, η μη έγκριση ενός δανείου είναι η καλύτερη απόφαση για το συμφέρον του πελάτη-επιχείρησης αλλά και της τράπεζας).

1.1.4. Ποιος ο ρόλος του επιχειρηματία στην σύναψη ενός δανείου.

Το κυριότερο για το επιχειρηματία είναι να πει τι θέλει ακριβώς: πόσα χρήματα θέλει ή εκτιμά ότι θα χρειασθεί, για ποιον ακριβώς λόγο τα θέλει (ποια ανάγκη του θα καλύψουν), και πως μπορεί να τα αποπληρώσει. Κρίσιμο ρόλο σε αυτό το σημείο παίζει και η ύπαρξη και η ποιότητα του business plan της επιχείρησης με το οποίο ο επιχειρηματίας μπορεί να απαντήσει στα παραπάνω ερωτήματα με τον καλύτερο και πλέον εμπεριστατωμένο τρόπο.

1.1.5. Ποιος ο ρόλος του υπεύθυνου υπάλληλου της τράπεζας.

1. Αρχικά, θα πρέπει να διαθέτει την στοιχειώδη επιστημονική κατάρτιση, να γνωρίζει το αντικείμενο των δανειοδοτήσεων (όχι απλώς τις μορφές δανειοδότησης της τράπεζας στην οποία εργάζεται αλλά την ουσία των δανειοδοτήσεων), να είναι επαγγελματικά άψογος (δηλαδή φιλικός, ευγενικός, διαθέσιμος για εξηγήσεις, κ.λ.π.) απέναντι στο υποψήφιο δανειολήπτη, και γενικά να γνωρίζει την σπουδαιότητα που έχει η θέση στην οποία εργάζεται για τον επιχειρηματία – υποψήφιο δανειολήπτη αλλά και την τράπεζα.
2. Ο υπάλληλος που ξέρει να κάνει την δουλειά του καλά πρέπει να ακούσει τι ανάγκες έχει ο επιχειρηματίας, πρέπει να τον βοηθήσει να σκιαγραφήσει μόνος του το "τι", "πόσο", "

πως", "πότε" του δανείου του. Αφού τον ακούσει, οφείλει να διαπιστώσει με ερωτήσεις εάν αυτά που δηλώνει ο επιχειρηματίας (προφορικά ή γραπτά) είναι αληθή (έτσι θα προστατέψει την τράπεζα αλλά και τον ίδιο τον επιχειρηματία). Με άλλα λόγια, θα πρέπει καταρχήν να διαπιστώσει εάν πραγματικά ο επιχειρηματίας έχει ανάγκη το Χ ποσό σε Ψ χρόνια εξόφλησης για τον Α σκοπό. Δεν είναι σπάνιες οι φορές που οι πελάτες δεν γνωρίζουν ότι την συγκεκριμένη ανάγκη τους μπορούν να την καλύψουν διαφορετικά (με καλύτερους όρους για τους ίδιους). Εκεί είναι και η ευθύνη, η συμβολή του υπαλλήλου να "ράψει το κουστούμι του πελάτη του", με άλλα λόγια να καλύψει σωστά τις ανάγκες του πελάτη.

3. Όταν τελειώσει η συζήτηση μεταξύ του πελάτη και του υπαλλήλου της τράπεζας, ο επιχειρηματίας θα πρέπει να έχει καταλήξει και να γνωρίζει τα εξής:

α) τον σκοπό χορήγησης (σημαντικός για το επιτόκιο χορήγησης, άρα και για το κόστος - τόκους - που θα πληρώσει).

β) την διάρκεια του δανείου (σημαντική για την δυνατότητα πληρωμής των δόσεων και των τόκων που θα πληρώσει).

γ) την συχνότητα πληρωμής των δόσεων (σημαντική για την δυνατότητα του να πληρώνει ανάλογα με τον ρυθμό των εισοδημάτων του).

δ) τις εγγυήσεις που προσφέρει στην τράπεζα (σημαντικές τόσο για την έγκριση όσο και για την δυνατότητα να αποπληρώσει το δάνειο).

1.1.6. Τα σημεία που πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα από την πλευρά του επιχειρηματία σε μία σχέση χρηματοδότησης με τράπεζα.

1. Η διάρκεια του δανείου θα πρέπει να είναι ανάλογη με την διάρκεια της ανάγκης που προορίζεται να καλύψει.

2. Η διάρκεια ενός δανείου θα πρέπει να είναι ανάλογη με την διάρκεια της ωφέλειας που θα δημιουργήσει η τοποθέτηση του ποσού του δανείου.

3. Ο επιχειρηματίας δεν πρέπει να κάνει το λάθος να αρνηθεί να υποθηκεύσει την περιουσία του για εγωιστικούς λόγους εάν (δικαιολογημένα) του το ζητήσει η τράπεζα για να του χορηγήσει κάποιο μακροπρόθεσμο δάνειο.

4. Οι δόσεις του δανείου θα πρέπει να συμβαδίζουν με τον ρυθμό των εισοδημάτων της επιχείρησης.

5. Ο επιχειρηματίας δεν πρέπει για κανένα λόγο να πάρει δάνειο από μία τράπεζα εάν δεν έχει συγκρίνει τουλάχιστον 2-3 τράπεζες μεταξύ τους ως προς τους όρους που του προσφέρουν.

6. Είναι εξαιρετικά επικίνδυνο για την επιχείρηση να έχει δάνειο σε νόμισμα διαφορετικό από αυτό από το οποίο προέρχεται το κύριο εισόδημά της. Σε περίπτωση που υπάρχει δάνειο σε νόμισμα άλλης χώρας είναι απαραίτητο για την επιχείρηση να χρησιμοποιήσει ειδικά χρηματοοικονομικά εργαλεία για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο που προέρχεται από πιθανές μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

7. Ο επιχειρηματίας θα πρέπει να φροντίσει να μάθει τους όρους χορήγησης του δανείου και το τελικό κόστος αυτού (το πραγματικό κόστος και όχι το ονομαστικό). Με άλλα λόγια, θα πρέπει να υπολογίσει με κάθε λεπτομέρεια και με πραγματικούς όρους το πόσο θα επηρεάσει την «τσέπη του». Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να ξέρει μέχρι τελευταίας λεπτομέρειας:

- Το τελικό, το πραγματικό επιτόκιο (όχι αυτό που γράφουν στις εφημερίδες αλλά το επιτόκιο με τις επιβαρύνσεις/ προσαυξήσεις της κάθε τράπεζας - περιθώριο κέρδους ανά πελάτη το λένε ορισμένες τράπεζες) μαζί με την εισφορά του νόμου. Δηλαδή, το τελικό επιτόκιο με το οποίο θα υπολογιστούν οι δόσεις. Και βέβαια, θα πρέπει να είναι υ947γνωστό το πρόγραμμα αποπληρωμής, δηλαδή το χρονοδιάγραμμα των δόσεων μέχρι την πλήρη αποπληρωμή του δανείου (πολύ χρήσιμο όταν γίνετε η σύγκριση μεταξύ των πραγματικών επιτοκίων διαφορετικών τραπεζών πριν από την οριστική επιλογή και συμφωνία με μία τράπεζα).

- Εάν το επιτόκιο είναι σταθερό ή κυμαινόμενο (ιδιαίτερα σημαντικό όταν η τάση των επιτοκίων εκτιμάται ότι θα είναι σταθερά πτωτική ή ανοδική).

- Πρέπει να γίνει σύγκριση μεταξύ προϊόντων με αντίστοιχα χαρακτηριστικά που προσφέρουν διαφορετικές τράπεζες.

- Να είναι ξεκάθαρο εάν και κατά πόσο είναι δυνατή η αποπληρωμή του δανείου σε χρόνο προγενέστερο του προβλεπόμενου στο συμβόλαιο (συνήθως, πρόωρη αποπληρωμή του δανείου είναι δυνατή μόνο σε αυτά "κυμαινόμενου επιτοκίου"). Επίσης, εάν υπάρχει η δυνατότητα μελλοντικής αποπληρωμής μέρος του οφειλόμενου τότε κεφαλαίου και επομένως μείωσης του συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου και της εκάστοτε δόσης. Να σημειωθεί εδώ ότι η ελληνική δικαιοσύνη έχει πρόσφατα κρίνει ως παράνομη την χρέωση ποινής για την πρόωρη αποπληρωμή δανείου.

- Να είναι ξεκάθαρο πιο είναι το επιτόκιο υπερημερίας (με άλλα λόγια, αυτό που χρεώνει η τράπεζα επιπλέον στο επιτόκιο του δανείου όταν ο δανειζόμενος καθυστερήσει την πληρωμή των δόσεων). Επίσης, με πόσες καθυστερημένες δόσεις έχει η τράπεζα το δικαίωμα να ζητήσει να της επιστραφεί το σύνολο του δανειακού υπολοίπου που της οφείλεται (δηλαδή να ξεκινήσει δικαστικά μέτρα εναντίον του δανειζόμενου).

- Να είναι ξεκάθαρο το ύψος των λεγόμενων «εξόδων φακέλου» (δηλαδή των εφάπαξ εξόδων για την σύνταξη - έγκριση του δανείου). Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να ξεκαθαριστεί εάν υπάρχουν «έξοδα φακέλου» σε δάνειο για κεφάλαιο κίνησης (με άλλα λόγια, εάν υπάρχουν «έξοδα φακέλου», «έξοδα ετήσιας ανανέωσης του πιστοδοτικού ορίου», «έξοδα εκτοκισμού», ή όπως αλλιώς μπορεί να τα έχει ονομάσει η τράπεζα).

- Σε περίπτωση που χρειάζεται προσημείωση/ υποθήκη να είναι ξεκάθαρο από την αρχή τι δικαιολογητικά του ακινήτου θα χρειασθούν. Αυτά συνήθως περιλαμβάνουν:

- Επικυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου (με το διαπιστώνεται ο κύριος του ακινήτου).

- Άδεια οικοδομής (για να διαπιστωθεί εάν είναι αυθαίρετο, την χρήση του, τα νόμιμα τετραγωνικά, κ.λ.π.).

- Τοπογραφικά σχέδια.

- Πιστοποιητικά από το οικείο υποθηκοφυλακείο (διαπιστώνεται εάν το ακίνητο που θα προσημειωθεί έχει άλλα βάρη - υποθήκες).

- Εάν το ακίνητο εντάσσεται στο Εθνικό Κτηματολόγιο θα ζητηθούν κάποια αντίστοιχα πιστοποιητικά.

- Να είναι ξεκάθαρο το ύψος της αξίας της προσημείωσης που απαιτεί η τράπεζα για να χορηγήσει το δάνειο. Συνήθως αυτό είναι προσαυξημένο κατά 130-150 % επί του δανείου, π.χ. 10 ευρώ το δάνειο, 13-15 ευρώ η αξία της προσημείωσης. Επίσης, πρέπει να είναι ξεκάθαρο το ακριβές ύψος του κόστους της προσημείωσης και πως αυτό αναλύεται ή υπολογίζεται.

- Πολύ σημαντικό είναι και το ποσό της «αναγκαστικής ασφάλισης» που θα ζητήσει η τράπεζα για το ακίνητο (ή/ και για τον εξοπλισμό) που θα προσημειώσει για να εξασφαλίσει το δάνειο που θα χορηγήσει, καθώς και αν είναι δυνατή η ασφάλιση σε άλλη εταιρεία από αυτή που συνεργάζεται η τράπεζα. Συνήθως μεταξύ τραπεζών υπάρχουν τεράστιες διαφορές στο θέμα της ασφάλισης.

- Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στον τρόπο εκταμίευσης του δανείου. Σε πολλές περιπτώσεις η τράπεζα «εξαναγκάζει» με διάφορες δικαιολογίες τον δανειοδοτούμενο να εκταμιεύσει το συνολικό ποσό του δανείου (κυρίως στα μακροχρόνια δάνεια) ακόμη και αν ο επιχειρηματίας δεν χρειάζεται το συνολικό ποσό αμέσως, να πληρώνει τον προβλεπόμενο τόκο σε αυτό το συνολικό ποσό, και να καταθέσει το ποσό το οποίο δεν χρειάζεται να το καταναλώσει αμέσως (δηλαδή, σχεδόν ολόκληρο το ποσό του δανείου) σε λογαριασμό της ίδιας τράπεζας με επιτόκιο ταμιευτηρίου. Με αυτό τον τρόπο, ο δανειοδοτούμενος πληρώνει υψηλό επιτόκιο για την εξυπηρέτηση του δανείου που έχει λάβει και εισπράττει πολύ μικρότερο επιτόκιο από την κατάθεση του ποσού στην ίδια τράπεζα. Επιβαρύνεται έτσι με μόνιμο κόστος το οποίο μπορεί να φτάσει και στο 4-5% του ποσού μηνιαίως.

Αυτό που θα πρέπει να τονιστεί είναι ότι κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, και εξαιτίας του κορεσμού του κλάδου της λιανικής τραπεζικής (και ειδικότερα λόγω της υπερχρέωσης των νοικοκυριών) αλλά και του γενικότερου αρνητικού οικονομικού κλίματος, ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας έχει μπει στο κέντρο της προσοχής των εμπορικών τραπεζών, οι οποίες έχουν κυκλοφορήσει μία σειρά νέων χρηματοδοτικών προϊόντων τα οποία απευθύνονται σε αυτήν την κατηγορία. Επίσης, η λειτουργία του τραπεζικού διαμεσολαβητή, κάποιες θετικές κυβερνητικές αποφάσεις για τους δανειολήπτες («πανωτόκια», κ.λ.π.), αλλά και η πρόσφατη νομολογία των δικαστηρίων έχουν περιορίσει σχετικά το εύρος των χρεώσεων που μπορούν να επιβάλουν οι τράπεζες στους δανειολήπτες τους.

1.2 Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Με το νόμο 1665/86 καθιερώθηκε στη Ελλάδα ο θεσμός της χρηματοδοτικής μίσθωσης ή όπως επικράτησε με τον ξενικό όρο, leasing. Το leasing είναι ένας ολοκληρωμένος χρηματοδοτικός μηχανισμός που δίνει την δυνατότητα σε μια επιχείρηση να δημιουργήσει, να συμπληρώσει, να ανανεώσει, να εκσυγχρονίσει ή να επεκτείνει τον παραγωγικό εξοπλισμό της, χωρίς να διαθέσει δικά της κεφάλαια. Τα απαιτούμενα ποσά καταβάλλονται από την εταιρία leasing, συνήθως θυγατρική τράπεζας, η οποία αγοράζει τον εξοπλισμό σύμφωνα με τις οδηγίες του ενδιαφερομένου επιχειρηματία - μισθωτή και στην συνέχεια του τον εκμισθώνει για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα και με συγκεκριμένο μίσθωμα (ενοίκιο). Με τη λήξη της σύμβασης ο επιχειρηματίας έχει την δυνατότητα να αγοράσει τον εξοπλισμό καταβάλλοντας ένα ποσό που, ανάλογα με την εταιρία leasing, μπορεί να είναι συμβολικό και δεν μπορεί να υπερβεί το 5% της αξίας του εξοπλισμού. Μπορεί επίσης να επιστρέψει τον εξοπλισμό στο χρηματοδοτικό ίδρυμα ή να συνεχίσει την μίσθωση.

Οι δόσεις καταβάλλονται μηνιαία ή ανά τρίμηνο ή ανά εξάμηνο. Το επιτόκιο για τον υπολογισμό των δόσεων είναι (συνήθως) κατά τι υψηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο δανεισμού, ανάλογα με το ρίσκο του επενδυτή.

Η διαδικασία απόκτησης εξοπλισμού με leasing έχει ως εξής:

- Ο επιχειρηματίας έρχεται σε επαφή με τον προμηθευτή, επιλέγει τον εξοπλισμό και διαπραγματεύεται την τιμή του.
- Επικοινωνεί με το χρηματοδοτικό ίδρυμα της επιλογής του.
- Εκθέτει το επενδυτικό πρόγραμμα, παρουσιάζει δικαιολογητικά (εγγυήσεις στο περίπου 80% της αξίας του εξοπλισμού, ισολογισμούς κ.λ.π.), ανακοινώνει τον προμηθευτή και κάνει σχετική αίτηση.
- Η εταιρία leasing αγοράζει τον εξοπλισμό και τον διαθέτει στον αιτούντα προς χρήση.
- Ξεκινάει η καταβολή των συμφωνηθέντων δόσεων προς την εταιρία leasing.

Ο επιχειρηματίας καταβάλλει εφάπαξ (ενδεικτικά) το 0,1-1% της αξίας της επένδυσης για το διαχειριστικό κόστος. Το ελάχιστο ύψος επενδυτικών προγραμμάτων είναι (ανάλογα και με το πιστωτικό ίδρυμα) περίπου 15.000€. Η περίοδος αποπληρωμής είναι από 3 έως 5 χρόνια (και σε πολύ λίγες περιπτώσεις φτάνουν τα 7 χρόνια). Εάν διακοπεί το συμβόλαιο συνήθως γίνεται διακανονισμός ή καταπίπτουν οι εγγυήσεις. Εφόσον εγκριθεί η χρηματοδότηση, αυτή μπορεί να φτάσει το 100% της αξίας του εξοπλισμού ή του ακινήτου και η εκταμίευσή του ξεκινάει περίπου σε 25 ημέρες μετά την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής χρηματοδότησης είναι αρκετά για τις νέες επιχειρήσεις. Ο νέος επιχειρηματίας δεν χρειάζεται να καταβάλλει αμέσως τα υψηλά ποσά που συνήθως απαιτούνται για την απόκτηση του εξοπλισμού. Δεν καταφεύγει σε υπέρμετρο δανεισμό, ιδίως σε περιπτώσεις δραστηριότητας υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου και έχει την δυνατότητα επιλογής μετά το τέλος της σύμβασης να ανανεώσει την μίσθωση ή να την τερματίσει εξαγοράζοντας τον εξοπλισμό. Επίσης, και πάντα ανάλογα με την συμφωνία, στην τιμή leasing μπορεί να περιέχεται και η συντήρηση των μηχανημάτων

(αν και αυτό δεν συναντιέται συχνά στην Ελλάδα). Είναι ευνοϊκό επίσης το γεγονός ότι το σύνολο των δόσεων αναγνωρίζεται ως λειτουργική δαπάνη και εκπίπτει των φόρων (εξαιρέση τα Ι.Χ αυτοκίνητα). Επιπλέον, δεν επηρεάζονται αρνητικά ορισμένοι χρηματοοικονομικοί δείκτες, όπως της ρευστότητας, του δανεισμού και της χρησιμοποίησης των κεφαλαίων, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να εμφανίζει καλύτερη εικόνα προς τα έξω. Τέλος, απαιτούνται μικρότερες εγγυήσεις από ότι σε τραπεζικό δάνειο καθώς επίσης οι διαδικασίες είναι (στις περισσότερες περιπτώσεις) απλούστερες και διεκπεραιώνονται ταχύτερα.

Αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι ότι τα τελευταία χρόνια υπήρξε μία σημαντικότερη ανάπτυξη της αγοράς leasing στη χώρα μας λόγω, κυρίως, της εισαγωγής (με την τροποποίηση του νόμου 1665/86 που εισάγει ο νόμος 2682/99) του θεσμού του leasing ακινήτων. Έτσι, μία επιχείρηση μπορεί, με κάποιες διαφορές στους όρους που αναλύθηκαν παραπάνω (όπως ότι η διάρκεια της μίσθωσης θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη ή ίση των 10 ετών), να αποκτήσει μόνιμη έδρα με κόστος χρηματοδότησης που – μετά τον υπολογισμό της φορολογικής ωφέλειας – είναι μακροπρόθεσμα στα ίδια επίπεδα με το ενοίκιο που θα πλήρωνε για τον χώρο και χωρίς να χρειαστεί να δεσμεύσει μεγάλο μέρος των κεφαλαίων της.

1.3 Πρακτόρευση Απαιτήσεων (Factoring)

Με τον νόμο 1905/90 εφαρμόστηκε στην Ελλάδα ο θεσμός των εταιριών factoring. Η πρακτόρευση επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων ασκείται νόμιμα στην Ελλάδα από ανώνυμες εταιρείες (θυγατρικές τραπεζών και άλλες) που έχουν αποκλειστικό σκοπό αυτή τη δραστηριότητα. Το factoring αφορά την σύναψη σύμβασης μεταξύ του προμηθευτή και του πράκτορα βάση της οποίας ο προμηθευτής εκχωρεί στον πράκτορα τις απαιτήσεις του έναντι των πελατών - οφειλετών του. Στο πλαίσιο της πρακτόρευσης, ο πράκτορας δύναται να αναλάβει τη διαχείριση, είσπραξη, προεξόφληση, πιστωτικό έλεγχο και κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου των απαιτήσεων του προμηθευτή. Συνήθως, το χρηματοδοτικό ίδρυμα αφού συλλέξει και αξιολογήσει τις πιστώσεις προς τους πελάτες αποδίδει άμεσα στην εταιρία το 80% περίπου των ποσών. Επίσης χρεώνει στην εταιρία 0,5 έως 2% του ποσού που αντιστοιχεί στις απαιτήσεις προς πελάτες για την διαχείριση του χαρτοφυλακίου. Τα κριτήρια χρηματοδότησης είναι αρκετά αυστηρά ενώ το κόστος είναι σχετικά λογικό.

Το factoring είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης μιας ΜΜΕ, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες και εμπράγματα ασφάλειες (υποθήκες, προσημειώσεις κλπ). Οι υπηρεσίες factoring απευθύνονται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και παρέχουν υπηρεσίες ή πωλούν υπηρεσίες επί πιστώσει. Οι πλέον ενδεδειγμένες περιπτώσεις αφορούν μεσοπρόθεσμες (από 30 έως 300 ημέρες) και ανοιχτές πιστώσεις (δηλ. πιστώσεις που δεν καλύπτονται από μεταχρονολογημένες επιταγές ή εγγυητικές επιστολές και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν εύκολα από τις εμπορικές τράπεζες). Το factoring είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος χρηματοδότησης κυρίως μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς η ανάθεση της διαχείρισης - λογιστικής παρακολούθησης ή/ και της είσπραξης των απαιτήσεων μιας επιχείρησης στον πράκτορα δύναται να μειώσει το λειτουργικό κόστος

της και να το προσαρμόσει αποτελεσματικότερα στο επίπεδο των εργασιών της (εναλλαγή κόστους παγίου χαρακτήρα - αμοιβές προσωπικού - με αντίστοιχο μεταβλητού - προμήθεια διαχείρισης). Ταυτόχρονα, η επιχείρηση απελευθερώνει παραγωγική ικανότητα (εργατοώρες), η οποία μπορεί να διοχετευθεί στη λειτουργική δραστηριότητα της επιχείρησης.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες μπορούν να απευθύνονται σε εταιρείες factoring στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Για να βρουν κεφάλαια κίνησης, επειδή δεν έχουν εμπράγματα ή προσωπική ασφάλεια.
- Όταν έχουν μια αυξημένη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών και δεν μπορούν να ανταποκριθούν παρά μόνο με βαρείς όρους προς τους προμηθευτές τους.
- Όταν προβαίνουν σε δαπανηρές διαδικασίες για να εισπράξουν τις απαιτήσεις τους στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.
- Όταν έχουν μεγάλες ζημιές από αφερέγγυους πελάτες.

2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

2.1 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital)

Ο θεσμός του επιχειρηματικού κεφαλαίου εισήχθη στην Ελλάδα με τους νόμους 1775/88 και 2166/93 που όμως εξαιτίας του πλαισίου που είχαν δημιουργήσει περιόριζαν την δυνατότητα επενδύσεων των εταιρειών επιχειρηματικού κεφαλαίου στους τομείς της νέας τεχνολογίας. Ο λόγος αυτός οδήγησε στην τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου με την ψήφιση του νόμου 2367/95 που μετονόμασε τις Εταιρείες Επιχειρηματικού Κεφαλαίου σε Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΕΚΕΣ). Με τον νόμο 2992/2002 εισάγεται στην Ελλάδα ο θεσμός των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου (ΑΚΕΣ) τα οποία τα διαχειρίζονται Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ) ή Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ). Βασικός σκοπός όλων αυτών των εταιρειών είναι η χρηματοδότηση νέο-ιδρυόμενων ή μικρομεσαίων μη εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά επιχειρήσεων με συμμετοχή στο μετοχικό τους κεφάλαιο. Όλες αυτές οι νομικές μορφές οργάνωσης είναι σωστό να ενταχθούν στον διεθνή όρο Venture Capital.

Σήμερα, στο χώρο του Ελληνικού Venture Capital δραστηριοποιούνται περίπου 15 - 20 εταιρίες (πάνω από 15 από τις οποίες άρχισαν να λειτουργούν τα τελευταία δύο - τρία χρόνια) οι οποίες υπολογίζεται ότι διαχειρίζονται συνολικά πάνω από 800 - 850 εκ. €. Σήμερα πλέον οι σημαντικότερες ελληνικές τράπεζες, καθώς και σημαντικοί έλληνες επιχειρηματίες από άλλους χώρους, έχουν δημιουργήσει εταιρείες Venture Capital. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός της δημιουργίας (το 2003) της Ένωσης Ελληνικών Εταιρειών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (Hellenic Venture Capital Association) με σκοπό την προαγωγή και ανάπτυξη της δραστηριότητας των Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών, τη μελέτη ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος του κλάδου και την προάσπιση των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών της. Η πλειοψηφία των ελληνικών εταιρειών Venture Capital δραστηριοποιείται στους περισσότερους κλάδους της αγοράς (με ιδιαίτερη προτίμηση στους τομείς των νέων τεχνολογιών), ενώ ορισμένες από αυτές

έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτούν επιχειρηματικές δραστηριότητες και εκτός της ελληνικής αγοράς (κυρίως στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο των Βαλκανίων και της ανατολικής Μεσογείου).

Η προσπάθεια ανάπτυξης του θεσμού του Venture Capital στην Ελλάδα συνάντησε αρχικά σημαντικές δυσκολίες αφού είχε να αντιμετωπίσει, αφενός, τη δυσπιστία από την πλευρά των επιχειρηματιών και, αφετέρου, την προτίμηση των εταιριών Venture Capital να επενδύουν περισσότερο σε ώριμες και με χαμηλότερο ρίσκο εταιρίες παρά σε υψηλού κινδύνου νέες επιχειρηματικές προσπάθειες. Στην Ελλάδα οι επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται από εταιρείες Venture Capital κυρίως για να χρηματοδοτήσουν την τελική ανάπτυξή τους πριν την εισαγωγή τους στο χρηματιστήριο. Παρόλα αυτά, ένας σημαντικός αριθμός επιχειρηματιών έσπευσε να εκμεταλλευτεί το Venture Capital ως εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης. Σήμερα το Venture Capital έχει καταξιωθεί στην συνείδηση της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας ως ένας ουσιαστικός μοχλός χρηματοδότησης γρήγορα αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων και οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του θεσμού στην χώρα μας είναι εξαιρετικά θετικές.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής που ακολουθούν οι εταιρείες Venture Capital (VC) παγκοσμίως (και στην Ελλάδα) είναι:

- Απόκτηση ικανού ποσοστού μετοχών της υπό χρηματοδότηση εταιρείας, το οποίο (ενδεικτικά μπορούμε να πούμε ότι) κυμαίνεται μεταξύ του 30% και του 50% του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου - ανάλογα βέβαια και με το μέγεθος της χρηματοδότησης και της εταιρείας καθώς και των διαπραγματεύσεων των δύο πλευρών. Αυτό συμβαίνει για να έχει το VC ουσιαστικό δικαίωμα λόγου στην στρατηγική και στην διοίκηση της εταιρείας. Η συμμετοχή του VC μπορεί να φτάσει ακόμα και σε απόκτηση πλειοψηφικού ποσοστού μετοχών της χρηματοδοτούμενης εταιρείας, αν και κάτι τέτοιο συμβαίνει (αν ποτέ συμβεί) συνήθως σε μετέπειτα (ή σε προβληματικά) στάδια της ζωής της επιχείρησης.
- Χρηματοδότηση δυναμικών επιχειρήσεων και επιχειρηματιών με αποδοτικά επενδυτικά προγράμματα που να μπορούν να αποδώσουν πολλαπλάσια σε σύγκριση με μορφές ασφαλών επενδύσεων και έτσι να ανταμείψουν το VC για το ρίσκο που αναλαμβάνει.
- Χρηματοδότηση επιχειρήσεων με μακροπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης. Αποβλέποντας σε μακροπρόθεσμα κέρδη από την αύξηση της αξίας μιας εταιρίας και όχι σε μερίσματα ή σε τόκους, τα VC προσελκύουν πολλές από τις επιχειρήσεις που δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να στηριχθούν στον τραπεζικό δανεισμό, ο οποίος όταν ξεπεράσει κάποια επίπεδα μπορεί να γίνει επικίνδυνος για την βιωσιμότητά τους όπως έχει αποδειχθεί από τη εμπειρία των προηγούμενων δεκαετιών. Η χρονική διάρκεια της επένδυσης του VC κυμαίνεται, στις περισσότερες των περιπτώσεων, μεταξύ 3 και 7 ετών.
- Πολλά VC ενδιαφέρονται για επενδύσεις σε ομάδες συγκεκριμένων βιομηχανιών ή σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς τομείς, όπως για παράδειγμα η υψηλή τεχνολογία, η υγεία, η ενέργεια, κ.λπ. Παγκοσμίως το ενδιαφέρον των VC συγκεντρώνεται κυρίως σε εταιρείες της «νέας οικονομίας» χωρίς όμως να

αποκλείεται και η συμμετοχή τους σε εταιρείες πιο «παραδοσιακών» τομέων της οικονομικής δραστηριότητας, εφόσον βέβαια αυτές διαθέτουν το απαραίτητο στοιχείο της καινοτομίας στη λειτουργία τους. Στην χώρα μας οι επενδύσεις τους επικεντρώνονται κυρίως στις εταιρείες καταναλωτικών προϊόντων και υπηρεσιών.

- Συνεργαζόμενες με μια επιχείρηση τα VC δεν αρκούνται απλά στην παροχή κεφαλαίων, αλλά επιδιώκουν να παράσχουν βοήθεια με διάφορους τρόπους και ιδιαίτερα με την ενίσχυση του Μάνατζμεντ (όπως στρατηγικό σχεδιασμό, marketing, οργάνωση και στελέχωση της εταιρίας, διαπραγματεύσεις, κ.λπ).

Σημαντικές για την χρηματοδοτούμενη εταιρεία είναι και οι γνωριμίες και σχέσεις του VC με εταιρείες που μπορούν να χρησιμεύσουν ως πελάτες ή προμηθευτές της, η τεχνογνωσία του σε συγκεκριμένους τομείς η οποία μπορεί να μεταφερθεί στην εταιρεία και η βοήθειά του στην σύναψη συνεργασιών.

- Το VC δεν απαιτεί εγγύηση από την εταιρεία για το κεφάλαιο που της παρέχει. Έτσι, δεν διεκδικεί επιστροφή των χρημάτων που επένδυσε στην εταιρεία σε περίπτωση που αυτή αποτύχει στην επιχειρηματική προσπάθειά της (εφόσον το κεφάλαιο που επένδυσε το VC στην εταιρεία χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας ανάμεσα στα δύο μέρη). Ένα μεγάλο μέρος των εταιρειών που παίρνουν χρηματοδότηση από VC (περίπου 2 στις 3 εταιρείες σε παγκόσμιο επίπεδο) αποτυγχάνουν να φτάσουν τους στόχους ανάπτυξης που είχαν τεθεί από το VC στην αρχή της συνεργασίας τους (ή ακόμα και πτωχεύουν) και μόνο μία στις δέκα έχει πιθανότητες να ξεπεράσει τους στόχους αυτούς. Βεβαίως, αντίστοιχα μεγάλο του ρίσκου είναι και το ποσοστό κέρδους που τα VCs ζητούν ως επιστροφή από την επένδυσή τους στην νέα εταιρεία.

Μία τυπική διαδικασία ολοκληρωμένης επένδυσης ενός VC σε μία νέα εταιρεία θα μπορούσε να περιέχει τα ακόλουθα στάδια:

- Πρώτη επαφή και υποβολή της επιχειρηματικής ιδέας (business idea) και της σύνοψης του επιχειρηματικού σχεδίου (business plan outline) από τον ενδιαφερόμενο για συνεργασία επιχειρηματία.
- Καταρχήν απόφαση του VC για περαιτέρω εξέτασης της ιδέας.
- Υποβολή ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου (business plan) από τον ενδιαφερόμενο επιχειρηματία.
- Υπογραφή από το VC δέσμευσης μη αποκάλυψης σε τρίτους του περιεχομένου του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Καταρχήν απόφαση του VC για χρηματοδότηση του σχεδίου.
- Πρώτες συζητήσεις μεταξύ των στελεχών του VC και του υποψήφιου επιχειρηματία για τις λεπτομέρειες του σχεδίου.
- Εκδήλωση (έγγραφο) καταρχήν πρόθεσης χρηματοδότησης από το VC (με υπογραφή του λεγόμενου Letter of Intent).
- Συζητήσεις - αναλύσεις μεταξύ των στελεχών του VC και του υποψήφιου επιχειρηματία.

- Ενδελεχής έλεγχος (Due Diligence) από τα στελέχη του VC τόσο στα περιουσιακά στοιχεία της υποψήφιας επιχείρησης (αν πρόκειται για ήδη υφιστάμενη επιχείρηση) όσο και στα μεγέθη και τις προβλέψεις του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Διαπραγματεύσεις μεταξύ των στελεχών του VC και του υποψήφιου επιχειρηματία για την κατάρτιση του συμβολαίου συνεργασίας.
- Υπογραφή συμβολαίου συνεργασίας μεταξύ της εταιρείας VC και της χρηματοδοτούμενης εταιρείας (οι εταιρείες VC χρηματοδοτούν πάντα ανώνυμες εταιρείες και οι συναλλαγές – και ιδιαίτερα οι οικονομικές συναλλαγές – γίνονται πάντα με την χρηματοδοτούμενη εταιρεία ως νομικό πρόσωπο).
- Παροχή κεφαλαίου όπως προβλέπεται στο παραπάνω συμβόλαιο.
- Παρακολούθηση, υποστήριξη και έλεγχος της εταιρείας από τα στελέχη του VC.
- Έξοδος του VC από την επιχείρηση με πώληση του ποσοστού ιδιοκτησίας του (συνήθως σε τρίτο θεσμικό επενδυτή ή στο χρηματιστήριο μετά την εισαγωγή της χρηματοδοτούμενης εταιρείας σε αυτό).

Η διαδικασία επένδυσης του VC σε μία νέα εταιρεία διαρκεί συνήθως 3-5 χρόνια και το ύψος της επένδυσης στις περισσότερες περιπτώσεις κυμαίνεται μεταξύ 300.000 και 1.500.000€.

Οι σπουδαιότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση ενός VC να επενδύσει σε μία εταιρεία θεωρείται ότι είναι:

- Η επιχειρηματική ιδέα ως τέτοια και κατά πόσο αυτή υποστηρίζεται από ένα λεπτομερές και χωρίς υπερβολές επιχειρηματικό πλάνο.
- Η αγορά στην οποία η εταιρεία απευθύνεται. Συνήθως, κάθε VC διαθέτει λεπτομερείς αναλύσεις διαφορετικών κλάδων της οικονομίας αλλά και εσωτερική πληροφόρηση και εμπειρία σε αρκετούς από αυτούς.
- Η εκτίμηση για το αν και κατά πόσο η εταιρεία μπορεί ή όχι να κυριαρχήσει στην αγορά στην οποία απευθύνεται. Συνήθως τα VC ενδιαφέρονται να επενδύσουν μόνο σε νέες εταιρείες για τις οποίες υπάρχει η εκτίμηση ότι μπορούν να μπου μέσα στις δύο επιχειρήσεις με τα μεγαλύτερα μερίδια της συγκεκριμένης αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται.
- Οι ίδιοι οι επιχειρηματίες και η ομάδα διοίκησης. Ο/ Η επιχειρηματίας θα πρέπει να «αποδείξει» την επιθυμία και την ικανότητά του να δημιουργήσει/ αναπτύξει την επιχείρηση (όπως αποδεικνύεται λ.χ με το ποσοστό της προσωπικής του περιουσίας που έχει ή σκοπεύει να επενδύσει στην εταιρεία του). Για την ομάδα διοίκησης πολύ σημαντικά είναι οι εξειδικευμένες γνώσεις τους, η προηγούμενη εμπειρία τους στο χώρο δραστηριοποίησης της νέας επιχείρησης και η αποδεδειγμένη ικανότητά τους να διοικούν.
- Κατά πόσο υπάρχει ξεκάθαρη και εύκολη διαδικασία εξόδου από την επένδυση.

Ο επιχειρηματίας, και ιδιαίτερα ο νέος επιχειρηματίας, δεν θα πρέπει κατά την επιλογή του Venture Capital με το οποίο θα συνεργαστεί να δίνει σημασία μόνο στους οικονομικούς

όρους της συνεργασίας τους αλλά και στην γενικότερη βοήθεια (γνωριμίες, εμπειρία) που μπορεί αυτό να του προσφέρει για την ανάπτυξη της νέας εταιρείας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί η λειτουργία και στη χώρα μας ενός οργανισμού (του πρώτου ελληνικού fund of funds) ο οποίος αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στις επενδύσεις των VC σε νέες επιχειρήσεις. Πρόκειται για το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε. (T.A.NE.O.) το οποίο συστάθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 2843/2000. Σκοπός του ταμείου είναι η συγχρηματοδότηση σχημάτων παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων, τα οποία θα αναλαμβάνουν να επενδύουν σε καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες που βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξης. Τα επενδυτικά σχήματα στα οποία συμμετάσχει το T.A.NE.O. πρέπει να επενδύουν σε εταιρικά μερίδια περιορισμένης ευθύνης ή σε μετοχές ή σε μετατρέψιμες ομολογίες μικρών ή μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες κατά προτίμηση βρίσκονται στα αρχικά στάδια ανάπτυξής τους και η πραγματική και καταστατική τους έδρα βρίσκεται στην Ελλάδα. Η T.A.NE.O. Α.Ε. προτίθεται να αναλαμβάνει μειοψηφικό ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματιών συμμετοχών στις οποίες θα επενδύει. Η διαχείριση των εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματιών συμμετοχών στις οποίες το T.A.NE.O. επενδύει θα πρέπει να γίνεται από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι επενδυτικές αποφάσεις των διαχειριστών θα λαμβάνονται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Στόχος της εταιρίας είναι η στήριξη της αγοράς κεφαλαίου ώστε αυτή να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική, καθώς και η ανάπτυξη και εδραίωση της επιχειρηματικής κουλτούρας στη χώρα μας. Συνεπώς, κύρια κριτήρια για τη συμμετοχή του T.A.NE.O. στις εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματιών συμμετοχών είναι η αξιοπιστία και η φερεγγυότητα τους καθώς και η συμβολή των χρηματοδοτούμενων επιχειρηματιών δραστηριοτήτων στην ανάπτυξη τομέων νέας οικονομίας. Μέχρι στιγμής το T.A.NE.O. συμμετέχει σε τέσσερα ΑΚΕΣ διαχειριζόμενα από έλληνες και ξένους επενδυτές.

Τελειώνοντας, πρέπει να τονίσουμε ότι με την ολοκλήρωση της οικονομικής ένωσης της Ευρώπης ισχύουν και για τις ευρωπαϊκές εταιρείες Venture Capital οι ίδιοι όροι επένδυσης σε ελληνικές εταιρείες με ότι ισχύει για τις αντίστοιχες ελληνικές. Έτσι, μία αρκετά εφικτή λύση για τις ελληνικές νεο-ιδρυόμενες εταιρείες που ψάχνουν χρηματοδότηση θα ήταν να στραφούν στην ευρωπαϊκή αγορά των εταιρειών Venture Capital. Προς αυτή την κατεύθυνση συνηγορούν δύο δεδομένα: αφενός, το ότι στελέχη ελληνικής καταγωγής με γνώση της ελληνικής κατάστασης εργάζονται σε σημαντικές ευρωπαϊκές εταιρείες VC και, αφετέρου, το ότι υπάρχουν εταιρείες VC ελληνικών συμφερόντων με έδρα στην δυτική Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά, μία προφανής αδυναμία για επένδυση στην Ελλάδα είναι το μικρό μέγεθος της ελληνικής αγοράς το οποίο συνεπάγεται και μικρότερα οικονομικά μεγέθη από αυτά που έχουν συνηθίσει οι ευρωπαίοι επενδυτές. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν συγκεκριμένοι «εσωτερικοί κανονισμοί» στις εταιρείες αυτές για το ελάχιστο μέγεθος επένδυσης, οι οποίοι κάνουν πραγματικά αδύνατη την επένδυση σε ελληνικές επιχειρήσεις με, εκ των πραγμάτων, μικρότερα μεγέθη. Μία λύση στο πρόβλημα αυτό για τις ελληνικές επιχειρήσεις θα ήταν η εξωστρέφεια τους και ο προσανατολισμός τους προς την επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, μέσα από την οποία θα αυξήσουν τα επιχειρηματικά τους μεγέθη.

2.2 Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων (Business Incubators) – Τεχνολογικά Πάρκα (Technology Parks)

Παγκοσμίως με τον όρο Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων (Business Incubator ή απλά Incubator) εννοείται μία εταιρεία η οποία παρέχει σε νέο-ιδρυόμενες και με προοπτικές γρήγορης ανάπτυξης εταιρείες χρηματοδότηση (σε μικρότερη έκταση από την αντίστοιχη που προσφέρουν τα VCs), χώρους και εξοπλισμό (όπως κτιριακές εγκαταστάσεις, έπιπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τηλεφωνικές συσκευές, πρόσβαση στο internet, κ.λ.π), υπηρεσίες γραμματειακής υποστήριξης, συμβουλευτικές υπηρεσίες και υποστήριξη (όπως σε θέματα φοροτεχνικά, λογιστικά, νομικά, πληροφοριακών συστημάτων, εξεύρεσης προσωπικού, κ.λ.π), αλλά και ένα δίκτυο επαφών με πελάτες και προμηθευτές. Σε αντάλλαγμα, ο incubator παίρνει ένα ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου και/ ή (σπανιότερα) πληρωμές από την νέο ιδρυόμενη εταιρεία. Γενικά, η αποστολή του Incubator είναι να ιδρύσει και να μεγαλώσει την νέα εταιρεία τόσο ώστε αυτή να φτάσει με επιτυχία ως την πόρτα του VC για να ζητήσει πλέον, με σωστή υποδομή και επαγγελματική προετοιμασία, την πρώτη ευμεγέθη επένδυση που θα της επιτρέψει να αναπτυχθεί και να επιβληθεί στην αγορά. Σε αυτό το χρονικό σημείο, ο incubator εξαργυρώνει την συμμετοχή του και αποκομίζει τα όποια κέρδη από την επένδυσή του. Η χρονική διάρκεια της επένδυσης του Incubator κυμαίνεται συνήθως μεταξύ των 6 και 18 μηνών και το ύψος της επένδυσης μεταξύ των 100.000€ και των 300.000€.

Στον ελληνικό χώρο (και κυρίως μέσω της κρατικής – ευρωπαϊκής χρηματοδότησης του προγράμματος «Ελευθώ») έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν κανονικά πλέον οι πρώτες ελληνικές «θερμοκοιτίδες» με την διεθνή έννοια του όρου. Αυτές οι θερμοκοιτίδες έχουν δημιουργηθεί από (και ανήκουν εξολοκλήρου σε) ελληνικές εταιρείες VC, γενικότερων επενδυτικών υπηρεσιών και συμβούλων επιχειρήσεων ή ιδιώτες επενδυτές. Θα πρέπει να τονιστεί ότι, παρότι γενικά ακολουθούν το μοντέλο λειτουργίας των διεθνών incubators όπως αυτό περιγράφηκε παραπάνω, η προσέγγισή τους σε αυτό είναι διαφορετική. Οι διαφορές εντοπίζονται κυρίως στον τρόπο και το ύψος της χρηματοδότησης που προσφέρουν στους νέους επιχειρηματίες. Έτσι, άλλοι Έλληνες incubators έχουν τα δικά τους κεφάλαια με τα οποία χρηματοδοτούν τους incubates (τις νέες εταιρείες τις οποίες «θέτουν υπό την προστασία τους») και άλλοι απλώς μεσολαβούν και φέρνουν σε επαφή τις νέες εταιρείες με εταιρείες VC οι οποίες αναλαμβάνουν την χρηματοδότησή τους. Τα κριτήρια αξιολόγησης των νέων επιχειρήσεων-υποψήφιων incubates για τους περισσότερους incubators είναι κοινά και περιλαμβάνουν:

- Τα προσόντα της διοικητικής ομάδας (όπως η σχετική εμπειρία, η αποφασιστικότητα και η αφοσίωση, η ποιότητα και τα ηγετικά προσόντα ως στοιχεία του χαρακτήρα, κ.λ.π.)
- Το επιχειρηματικό μοντέλο και προϊόν / υπηρεσία (όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η ανάγκη της αγοράς για το συγκεκριμένο προϊόν/ υπηρεσία, η βιωσιμότητα του επιχειρηματικού μοντέλου, το κεφάλαιο κίνησης και επενδυτικές ανάγκες, η δυνατότητα επέκτασης σε άλλες αγορές, το επίπεδο του υφιστάμενου ανταγωνισμού, τα εμπόδια στην είσοδο νέων ανταγωνιστών, οι ενδεχόμενες συνεργασίες, το κόστος και η βιωσιμότητα των προτεινόμενων δραστηριοτήτων μάρκετινγκ, οι ενδεχόμενες συνέργιες με άλλες εταιρείες που συμμετέχουν στη θερμοκοιτίδα, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι, κ.λ.π.)

- Άλλα επενδυτικά – χρηματοοικονομικά κριτήρια (όπως οι ανάγκες χρηματοδότησης έναντι προσφερόμενης εταιρικής συμμετοχής, το στάδιο της επένδυσης, η διάρθρωση της συμφωνίας μετόχων, η συμβατότητα με τους υφιστάμενους incubates, η διαθεσιμότητα των μελών της διοικητικής ομάδας για υποστήριξη της εταιρείας, κ.λ.π.)

Κάποιες άλλες προσπάθειες που γίνονται στη χώρα μας, είτε από τον ιδιωτικό είτε από τον δημόσιο τομέα, μάλλον δεν φτάνουν στην πλήρη έννοια του Incubator, κυρίως γιατί δεν περιλαμβάνουν το κομμάτι της χρηματοδότησης, και της συνακόλουθης κατοχής μέρους του κεφαλαίου, της νέας επιχείρησης. Η πλέον διαδεδομένη μορφή στη χώρα μας είναι τα «τεχνολογικά πάρκα» τα οποία δημιουργούνται από φορείς (δήμους, επαγγελματικές ή/και επιστημονικές ενώσεις, κ.λ.π.) με σκοπό να προωθήσουν συγκεκριμένα συμφέροντα μέσω της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων (π.χ., ανάπτυξη συγκεκριμένων τεχνολογιών, μείωση ανεργίας σε συγκεκριμένες περιοχές, κ.λ.π.) και περιορίζονται στο να παρέχουν σε νέες επιχειρήσεις (κυρίως) εγκαταστάσεις και (προαιρετικά) υπηρεσίες υποστήριξης επί πληρωμή. Τέτοια (ενδεικτικά) υπάρχουν στο Λαύριο, στα Χανιά, στη Λάρισα, στη Θεσσαλονίκη, ενώ έχει ανακοινωθεί και η δημιουργία πάρκου υψηλής τεχνολογίας στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Στην ίδια κατηγορία ίσως θα μπορούσε να ενταχθεί και μία ιδιωτική πολυεθνική εταιρεία (Regus) η οποία απλώς παρέχει επί πληρωμή υπηρεσίες στέγασης και γραμματειακής υποστήριξης.

2.3 Business Angels

Με τον όρο Business Angels (η πλέον δόκιμη απόδοση του όρου στα ελληνικά ίσως είναι «ανεπίσημοι επενδυτές») εννοούμε ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι διαθέτουν κεφάλαια και επαγγελματική εμπειρία σε ένα συγκεκριμένο χώρο τα οποία και προσφέρουν σε νέους επιχειρηματίες με την μορφή μακροπρόθεσμης επένδυσης. Με άλλα λόγια, αγοράζουν (παρέχοντας ρευστό) ένα μέρος της νέας επιχείρησης και βοηθούν τον νέο επιχειρηματία με τις γνώσεις, εμπειρίες, γνωριμίες τους, κ.λ.π., για την ανάπτυξη της επιχείρησης. Όταν η επιχείρηση αναπτυχθεί αρκετά (συνήθως μετά από 1 έως 2 έτη) ο «ανεπίσημος επενδυτής» αποχωρεί εξαργυρώνοντας την συμμετοχή του πουλώντας το μερίδιό του σε άλλον επενδυτή (ιδιώτη ή εταιρεία) ή στην ίδια την εταιρεία. Στην Ελλάδα αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος και συνήθως περιορίζεται σε εύρωστους συγγενείς οι οποίοι και χρηματοδοτούν ένα νεότερο μέλος της (ευρύτερης) οικογένειας προκειμένου αυτό να ξεκινήσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας και των εξελίξεων στην ελληνική οικονομία (ραγδαία πτώση των επιτοκίων και των αποδόσεων όλων των μορφών επενδύσεων, όπως αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματιστηρίου, κ.λ.π.) παρατηρείται μία κινητικότητα στο χώρο αυτό, πάντα σε μη θεσμοθετημένο επίπεδο. Αρκετά διαδεδομένος τρόπος επαφής business angels και νέων ή μελλοντικών επιχειρηματιών στην Ελλάδα είναι μέσω εταιριών incubator, διαγωνισμών επιχειρηματικότητας οι οποίοι απευθύνονται σε φοιτητές και νέους γενικότερα, συνεδρίων – ημερίδων, κ.λ.π. Σημαντική εξέλιξη για την χώρα μας αποτελεί η ανάπτυξη (από μία ιδιωτική εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων) του πρώτου ελληνικού δικτύου Business Angels με δώδεκα μέλη και μία πραγματοποιημένη επένδυση (στοιχεία 2004). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει μεγαλύτερο και καλύτερα οργανωμένο δίκτυο

τέτοιων επενδυτών όπως επίσης και θεσμοθετημένη ευρωπαϊκή ένωση Business Angels (European Business Angels Network - EBAN).

2.4 Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά (NE.X.A)

Με το Ν.2733/99(Φ.Ε.Κ.155Α/30-7-99) συνεστήθη η Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά (NE.X.A.) που προβλέπει την εισαγωγή μετοχών μικρομεσαίων δυναμικών ή καινοτόμων εταιριών που δεν έχουν εισαχθεί στην Κύρια ή στην Παράλληλη αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών. Η είσοδος στο χρηματιστήριο αποτελεί πάντα μία μορφή σημαντικής χρηματοδότησης για κάθε επιχείρηση, η οποία έτσι συγκεντρώνει κεφάλαια τα οποία και θα χρησιμοποιήσει για την περαιτέρω ανάπτυξή της.

Για να εισαχθεί μία εταιρία στη NE.X.A. πρέπει να συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Ίδια Κεφάλαια: Τα ίδια κεφάλαια της εκδότριας εταιρίας πρέπει να ανέρχονται σε 586.941€ τουλάχιστον, για την οικονομική χρήση που προηγείται της αίτησης εισαγωγής στο X.A.
- Δημοσίευση Οικονομικών Καταστάσεων: Η εκδότρια εταιρία πρέπει να έχει δημοσιεύσει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της, ως ανώνυμη εταιρία, για δύο (2) τουλάχιστον οικονομικές χρήσεις που προηγούνται της υποβολής της αίτησης εισαγωγής. Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας πρέπει να είναι ελεγμένες από Ορκωτό Ελεγκτή.
- Φορολογικός Έλεγχος: Εταιρία που υποβάλλει αίτηση εισαγωγής των μετοχών της για πρώτη φορά στη NE.X.A, πρέπει να έχει ελεγχθεί φορολογικά για όλες τις χρήσεις, για τις οποίες, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, έχουν δημοσιευθεί οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.
- Διάθεση Μετοχών - Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου: Για την εισαγωγή των μετοχών στη NE.X.A διατίθενται, με δημόσια εγγραφή, στο κοινό τουλάχιστον εκατό χιλιάδες (100.000) μετοχές, αξίας τουλάχιστον 733.676€. Από τη διάθεση των μετοχών αυτών ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τις εκατό (80%) προέρχεται από αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας.
- Δέσμευση Μετοχών: Μέτοχος της εταιρίας που κατέχει μετοχές η ονομαστική αξία των οποίων αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 5% του μετοχικού της κεφαλαίου δεσμεύεται, πριν την υποβολή της αίτησης εισαγωγής, ότι δεν θα διαθέσει με οποιονδήποτε τρόπο το 80% των μετοχών του για τον πρώτο χρόνο και 50% για τον δεύτερο και τρίτο χρόνο από την εισαγωγή της στην NE.X.A.
- Επενδυτικό Σχέδιο: Η εταιρία υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο, το οποίο συντάσσεται με ευθύνη του αναδόχου. Στο σχέδιο αυτό γίνεται υποχρεωτικά αναλυτική περιγραφή των τεχνικών και χρηματοοικονομικών του στοιχείων, των στοιχείων της αγοράς στα οποία βασίζεται η στρατηγική της εταιρίας και των μέσων που προτίθεται να χρησιμοποιήσει για την επίτευξη των αναπτυξιακών της στόχων. Οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του επενδυτικού σχεδίου, τα κριτήρια βάσει των οποίων εκτιμώνται ο δυναμισμός της επιχείρησης, οι προοπτικές της και η πρωτοτυπία της επιχειρηματικής προτάσεως, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο για την επάρκειά του στοιχείο καθορίζονται με κανονιστική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του X.A.

- Ενημερωτικό Δελτίο: Η εταιρία συντάσσει και δημοσιεύει, πριν την έναρξη της δημόσιας εγγραφής, Ενημερωτικό Δελτίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 348/1985 (ΦΕΚ 125Α), στο οποίο περιέχονται επιπροσθέτως και τα ακόλουθα:

ο Πληροφορίες για τις οικονομικές προοπτικές της εταιρίας, όπως αυτές αξιολογούνται από τον ανάδοχο, για χρονικό διάστημα πέραν της τρέχουσας χρήσης, τις οποίες η εταιρία αιτιολογεί.

ο Ανάδοχος Έκδοσης – Σύμβουλος: Ο Ανάδοχος Έκδοσης εγγυάται την πλήρη κάλυψη του διατιθέμενου από την αύξηση με δημόσια εγγραφή κεφαλαίου της εταιρίας και οφείλει να παρακολουθεί και να ενημερώνει το κοινό για την πρόοδο του επενδυτικού σχεδίου και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας, ευθυνόμενος κατά τα λοιπά σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ 350/1985.

Οι εισηγμένες στη ΝΕ.Χ.Α. εταιρίες έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

- Εταιρίες, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στη ΝΕ.Χ.Α, υποχρεούνται να δημοσιεύουν οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το π.δ. 360/1985 (ΦΕΚ 129 Α). Υποχρεούνται επίσης: α) να υποβάλλουν ανά εξάμηνο έκθεση σχετικά με τον τρόπο χρήσης των κεφαλαίων και την πορεία του επενδυτικού σχεδίου, β) να δημοσιεύουν σε ετήσια βάση το σύνολο των μετοχών και δικαιωμάτων που κατέχουν τα μέλη του Διοικητικού τους Συμβουλίου και τα στελέχη που κατέχουν διευθυντικές θέσεις.
- Με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Χ.Α και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να ορίζονται επιπλέον υποχρεώσεις για γνωστοποίηση στοιχείων σχετικών με την κατάσταση και την εξέλιξη της δραστηριότητας της εταιρίας.

Με απόφαση του Δ.Σ. του Χ.Α.Α μπορεί μια εταιρία που έχει εισαχθεί στη ΝΕ.Χ.Α. να μεταταχθεί στην Κύρια ή στην Παράλληλη Αγορά του ΧΑΑ εφόσον πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

- Η εταιρία έχει παραμείνει για 3 τουλάχιστον χρήσεις στη ΝΕ.Χ.Α.
- Έχει πραγματοποιήσει το επενδυτικό της σχέδιο.
- Δεν έχει υποπέσει σε σοβαρές ή επανειλημμένες παραβάσεις της χρηματιστηριακής νομοθεσίας.

3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ / ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Βασικό εργαλείο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας αποτελεί ο αποκαλούμενος «αναπτυξιακός νόμος». Μόλις πρόσφατα (Δεκέμβριος 2004) δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νέος αναπτυξιακός νόμος (3299/2004) ο οποίος αντικατέστησε τον προηγούμενο αντίστοιχο (2601/98). Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε σε συντομία τον νέο αναπτυξιακό νόμο. Επίσης, παραθέτουμε τα κύρια χρηματοδοτικά προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας του Ελληνικού κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.1 Αναπτυξιακός Νόμος (Νόμος 3299/2004 και μετέπειτα βελτιώσεις του)

Ο Νόμος 3299/2004 αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας. Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε μόνο κάποια βασικά στοιχεία του νέου νόμου. Στο Παράρτημα 1 υπάρχει το πλήρες κείμενο του νόμου όπως αυτό δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 23 Δεκεμβρίου 2004. Αυτό που επίσης πρέπει να αναφερθεί είναι ότι αρκετά, πρακτικά κυρίως, ζητήματα του νέου νόμου καθορίζονται με υπουργικές αποφάσεις.

Βασική φιλοσοφία του αναπτυξιακού νόμου είναι η κάλυψη από το κράτος μέρους του επενδυτικού κόστους συγκεκριμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Προβλέπονται τέσσερα είδη ενισχύσεων:

- Λήψη επιχορήγησης: Αφορά στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος της επιλέξιμης επένδυσης.
- Λήψη επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing): Αφορά στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων leasing που αφορά την απόκτηση μηχανολογικού εξοπλισμού, όπου η μέγιστη διάρκεια της δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 έτη.
- Φορολογική απαλλαγή: Αφορά την απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης που ενέχουν υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου ή απόκτηση μηχανολογικού εξοπλισμού μέσω leasing για την πρώτη 10ετία από την πραγματοποίηση της επένδυσης.
- Επιδότηση κόστους δημιουργούμενων θέσεων εργασίας: Αφορά την κάλυψη για μία διετία τμήματος των μισθολογικών εξόδων για τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας που εντάσσονται υ963 στο επενδυτικό σχέδιο και αφορούν την πρώτη 2ετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η υποβολή επενδυτικών σχεδίων μπορεί να αφορά τα εξής είδη ενισχύσεων:

- Λήψη επιχορήγησης ή/ και λήψη επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Φορολογική απαλλαγή.
- Επιδότηση κόστους δημιουργούμενων θέσεων εργασίας.
- Συνδυασμός των παραπάνω ειδών ενισχύσεων, εφόσον η επιχείρηση υπάγεται σε ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης.

Τα επενδυτικά σχέδια χωρίζονται από τον νόμο σε 5 κατηγορίες ανάλογα με το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας του φορέα της επένδυσης και το είδος της επένδυσης. Περαιτέρω, η χώρα χωρίζεται σε 6 γεωγραφικές περιοχές. Ο συνδυασμός είδους ενίσχυσης, κατηγορίας επενδυτικού σχεδίου και γεωγραφικής περιοχής της επένδυσης βγάζει το ποσοστό ενίσχυσης που παρέχεται από τον νόμο. Σε κάθε περίπτωση, το μέγιστο ποσοστό της βοήθειας για το σύνολο των οικονομικών ενισχύσεων (πλην αυτής που αφορά την φορολογική απαλλαγή) δεν μπορεί να ξεπεράσει το 55% επί του συνολικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου. Ένα σημείο που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα είναι ότι η επένδυση (και επομένως και οι δαπάνες) θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί για να ακολουθήσει η χρηματοδότηση του προβλεπόμενου ποσοστού της από το ελληνικό δημόσιο. Με άλλα λόγια, ο επιχειρηματίας πρέπει να προχωρήσει στο έξοδο και στη συνέχεια (και εφόσον η επένδυση γίνει σύμφωνα με το εγκεκριμένο πλάνο) να εισπράξει από το δημόσιο το προβλεπόμενο ποσό.

Σε γενικά πλαίσια, θα λέγαμε ότι επιλέξιμες για υπαγωγή στον νόμο θεωρούνται οι υφιστάμενες ή νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις που ασκούν ή που πρόκειται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία υπάγεται στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα, καθώς και στον τομέα του τουρισμού. Επιπρόσθετα, επιλέξιμες θεωρούνται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και επιθυμούν να πραγματοποιήσουν επενδυτικά σχέδια εντός της ελληνικής επικράτειας, με την προϋπόθεση ότι τηρούν βιβλία κατηγοριών αντίστοιχων με τις Β' κ Γ' κατηγορίες του ισχύοντος Κ.Β.Σ. στην Ελλάδα.

Ο νόμος δεν χρηματοδοτεί όλες τις δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε τις παρακάτω σημαντικότερες επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών:

- Δαπάνες κατασκευής, επέκτασης, εκσυγχρονισμού κτιριακών εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι το οικόπεδο εγκατάστασης ανήκει στον φορέα της επένδυσης.
- Δαπάνες αγοράς μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων (ψυγείων).
- Δαπάνες προμήθειας - εγκατάστασης παραγωγικού εξοπλισμού και εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου.
- Δαπάνες μεταφοράς τεχνογνωσίας.
- Δαπάνες προμήθειας Η/Υ και προμήθειας - παραμετροποίησης λογισμικού (το σύνολο των οποίων δεν θα πρέπει να ξεπερνάει το 60% επί του συνολικού επενδυτικού σχεδίου).
- Άυλες δαπάνες και δαπάνες αμοιβές συμβούλων (σε ποσοστό που δε θα ξεπερνάει το 8% επί του συνολικού προϋπολογισμού).

Ο ελάχιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός των επενδυτικών σχεδίων χωρίζεται ανά κατηγορία επιχείρησης ως εξής:

- Μεγάλες επιχειρήσεις: 500.000 ευρώ
- Μεσαίες επιχειρήσεις: 250.000 ευρώ
- Μικρές επιχειρήσεις: 150.000 ευρώ
- Πολύ μικρές επιχειρήσεις: 100.000 ευρώ

Η ίδια συμμετοχή (ιδία κεφάλαια & τραπεζικός δανεισμός) του επενδυτή, ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του προϋπολογισμού και

- Για επενδύσεις επιχορήγησης/ επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, η ίδια συμμετοχή ορίζεται ως καταβεβλημένο αρχικό κεφάλαιο (για τις υπό ίδρυση) ή ως αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (για τις υφιστάμενες). Σε αυτή την περίπτωση, το υπολειπόμενο ποσοστό (πλην ίδιας συμμετοχής και επιχορήγησης) μπορεί να καλύπτεται με τραπεζικό δανεισμό.
- Για επενδύσεις φορολογικής απαλλαγής ή επιδότησης κόστους δημιουργούμενων θέσεων εργασίας, η ίδια συμμετοχή μπορεί να καλυφθεί είτε με ίδια κεφάλαια είτε με τραπεζικό δανεισμό.

3.2 Χρηματοδοτικά Προγράμματα

Το Ελληνικό κράτος και η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτούν μία σειρά από προγράμματα με κύριο σκοπό την ενίσχυση νέων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το κύριο εργαλείο μέσα από το οποίο υλοποιούνται οι ενισχύσεις των νέων και το μικρών επιχειρήσεων είναι το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ). Αναλυτικές και αξιόπιστες πληροφορίες για όλες τις ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω του 3ου ΚΠΣ μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.info3kps.gr. Επίσης, για πληροφορίες και υποστήριξη στην υποβολή αιτημάτων προς χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται στα υποκαταστήματα των εμπορικών τραπεζών (οι οποίες είναι και εξουσιοδοτημένες να λειτουργούν ως «μεσάζοντες» και να βοηθούν τις ΜΜΕ στην συμμετοχή τους σε προγράμματα του Γ' ΚΠΣ) και σε εξειδικευμένες εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων.

Το ΚΠΣ χωρίζεται σε επιμέρους κατηγορίες:

- Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αφορούν συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας (π.χ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, κ.λ.π.). Το πρόγραμμα που περισσότερο ενδιαφέρει τις μικρές και τις νέες επιχειρήσεις είναι το Ανταγωνιστικότητα μέσω του οποίου νέες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις λαμβάνουν ενισχύσεις για την δημιουργία τους και την ανάπτυξη – εκσυγχρονισμό τους.
- Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αφορούν την ανάπτυξη συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών (π.χ. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας, Ηπείρου, κ.λ.π.). Μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μπορούν να ωφεληθούν ιδιωτικές επιχειρήσεις εγκατεστημένες στις συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές για συγκεκριμένες επιχειρηματικές ενέργειες (π.χ. τυποποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων).

Τα Χρηματοδοτικά Προγράμματα Επιχειρηματικότητας (Νεανικής, Γυναικείας, Γενικής και Ειδικής Επιχειρηματικότητας βρίσκονται εν' αναμονή της έναρξης της Προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020).

4. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Στο χώρο αυτό μπορούμε να κατατάξουμε μία πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς (ΓΓΝΓ) η οποία παρέχει υπηρεσίες βοήθειας σε νέους που έχουν κάποια επιχειρηματική ιδέα ώστε αυτοί να αναπτύξουν την δικιά τους επιχείρηση. Πρόκειται για τις Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας. Εκεί οι νέοι έρχονται σε επαφή με ειδικά εκπαιδευμένους και έμπειρους επαγγελματίες οι οποίοι τους ενημερώνουν και μαζί καθορίζουν τα επόμενα βήματά τους. Στη συνέχεια παρέχεται βοήθεια στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού σχεδίου και στην επαφή με πηγές χρηματοδότησης. Σύμφωνα με στοιχεία της ΓΓΝΓ, από ένα σύνολο περισσότερων των 3.000 νέων οι οποίοι επισκέφθηκαν τις «θυρίδες» από το έτος 2000 που αυτές ξεκίνησαν την λειτουργία τους, περισσότεροι από 400 ξεκίνησαν την δική τους επιχειρηματική δραστηριότητα. Ανάλογη πρωτοβουλία έχει αναπτύξει και ο Δήμος Αθηναίων με την δημιουργία του Κέντρου Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας, όπου ο υποψήφιος επιχειρηματίας μπορεί να απευθυνθεί και να λάβει συμβουλές και καθοδήγηση σε σχέση με τις χρηματοδοτήσεις - επιδοτήσεις προς νέους επιχειρηματίες, τα είδη επιχειρήσεων και την νομική μορφή των επιχειρήσεων, την κατάρτιση του επιχειρηματικού σχεδίου και τις διαδικασίες ίδρυσης μικρομεσαίας επιχείρησης.

Επίσης, τεχνογνωσία και εμπειρία ανάπτυξης ενός επιχειρηματικού σχεδίου καθώς και συμβουλές και οδηγίες από έμπειρους επιχειρηματίες και επαγγελματίες της αγοράς μπορούν οι εν δυνάμει νέοι επιχειρηματίες να πάρουν από τους διάφορους διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας που γίνονται κατά καιρούς στη χώρα μας. Αυτοί συνήθως αφορούν φοιτητές που έχουν μία επιχειρηματική ιδέα και ενδιαφέρονται να την πραγματοποιήσουν, ακολουθώντας καριέρα επιχειρηματία. Συνήθως, στα πλαίσια τέτοιων διαγωνισμών προσφέρονται προς τους συμμετέχοντες μαθήματα για τη δομή και το περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου, συμβουλευτικές υπηρεσίες και καθοδήγηση από έμπειρους ανθρώπους της αγοράς, εμπειρία παρουσίασης του επιχειρηματικού σχεδίου σε δυνητικούς επενδυτές, επαφές με πιθανούς ενδιαφερόμενους επενδυτές, κ.λπ. Το πρόβλημα είναι ότι καμία από τις προσπάθειες διαγωνισμών επιχειρηματικότητας που ξεκίνησαν στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια δεν φαίνεται να ευδοκίμησε αφού κανένας από αυτούς τους διαγωνισμούς δεν διοργανώνεται σε σταθερή, επαναλαμβανόμενη βάση.

Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε και σε δύο ετήσιες εκδηλώσεις οι οποίες έχουν καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια στο χώρο της επιχειρηματικότητας και διευκολύνουν την ενημέρωση των νέων επιχειρηματιών και την επαφή τους με δυνητικούς επενδυτές. Πρόκειται για το International Venture Capital Forum το οποίο διοργανώνεται από το έτος 2000 από το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛ.Κ.Ε.), το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας (Τ.Α.ΝΕ.Ο.) και το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ με την υποστήριξη της Ένωσης Ελληνικών Εταιρειών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων, και το Ανοιχτό Forum για την Απασχόληση και την Επιχειρηματικότητα που διοργανώνεται από το έτος 2003 από το Κέντρο Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας του Δήμου Αθηναίων και την Προξενική Επιτροπή για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση της Γαλλικής Πρεσβείας στην Αθήνα.

ΜΕΡΟΣ Γ ΔΙΚΑΙΟΧΡΗΣΗ (FRANCHISING)

Ο θεσμός της δικαιόχρησης (franchising), αν και εισήχθη στη χώρα μας την δεκαετία του 1970, γνώρισε τεράστια ανάπτυξη μόλις τα τελευταία έτη. Εκτιμάται ότι στην Ελλάδα (στοιχεία 2004) λειτουργούν 400-500 εταιρείες που παρέχουν δικαιώματα franchising (δικαιοπάροχοι - franchisors) και περίπου 5.000 δικαιοδόχοι (franchisees). Το συνολικό ποσοστό του λιανικού εμπορίου που αναπτύσσεται με την μέθοδο του franchising στην Ελλάδα δεν ξεπερνά το 7-8%, σε αντίθεση με τις Η.Π.Α που ξεπερνά το 50% και ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γαλλία και η Αγγλία που υπερβαίνει το 30%. Το σύστημα του franchising αφορά ουσιαστικά μία συνεργασία μεταξύ μιας επιχείρησης με αναγνωρίσιμο όνομα και γνωστό προϊόν/ υπηρεσία στην αγορά και ενός επιχειρηματία που διαθέτει κεφάλαιο, γνώσεις, διάθεση και προσωπικό χρόνο.

Ο θεσμός του franchising παρέχει πλεονεκτήματα στον καταναλωτή, στον εργαζόμενο και την εθνική οικονομία, αλλά και στους άμεσα ενδιαφερόμενους – τον δικαιοπάροχο και τον δικαιοδόχο:

- Οι καταναλωτές έχουν στη διάθεσή τους μεγάλη ποικιλία και υψηλή ποιότητα προϊόντων σε ανταγωνιστικές τιμές.
- Για τους εργαζόμενους δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, επαρκώς αμειβόμενες σε σύγχρονο και ευχάριστο περιβάλλον.
- Η εθνική οικονομία επωφελείται από την συγκράτηση του πληθωρισμού, την μείωση της ανεργίας και την είσπραξη άμεσων και έμμεσων φόρων από το κράτος.
- Ο δικαιοπάροχος (franchisor) ωφελείται καθώς: έχει γρήγορη διείσδυση σε νέες αγορές, αποκτά συνεργασία με υψηλής παραγωγικότητας και εκπαίδευσης προσωπικό - το οποίο έχει και άμεσο οικονομικό συμφέρον σε απόλυτη συνάρτηση με το συμφέρον του δικαιοπάροχου -, επιτυγχάνει οικονομίες κλίμακος και μειώνει τα προς επένδυση κεφάλαια και τον επιχειρηματικό κίνδυνο.
- Ο δικαιοδόχος (franchisee) ωφελείται από το γνωστό και καθιερωμένο όνομα, τη συνολική τεχνογνωσία σε όλους τους τομείς που του προσφέρει ο franchisor, τις οικονομίες κλίμακος της αλυσίδας που του επιτρέπουν να αγοράζει σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, τη δυνατότητα άμεσης καθιέρωσης και γρήγορης ανάπτυξης, την καλύτερη εικόνα φερεγγυότητας στην αγορά με ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού και εμπορικού τομέα, την χρησιμοποίηση δοκιμασμένων καναλιών μάρκετινγκ και επικοινωνίας, και τη σταθερή ποιότητα και μεγάλη αξιοπιστία προϊόντων και υπηρεσιών.

Στα μειονεκτήματα του θεσμού μπορούν να συμπεριληφθούν:

- Για τον franchisor: η συμμετοχή στα κέρδη είναι πολύ πιο μικρή σε σύγκριση με την δημιουργία ιδιόκτητων καταστημάτων λιανικής, η επιλογή δικαιοδόχου είναι μία εξαιρετικά χρονοβόρος διαδικασία, και η εσφαλμένη επιλογή δικαιοδόχου βλάπτει την συνολική εικόνα της εταιρείας.
- Για τον franchisee: η εκχώρηση μεγάλου μέρους της ανεξαρτησίας του και η άμεση σύνδεση του μέλλοντος και των προοπτικών της επιχείρησής του με τις επιλογές του δικαιοπάροχου καθώς και τα (σε ορισμένες περιπτώσεις) αρκετά υψηλά δικαιώματα

(royalties) που καταβάλλει ο franchisee στον franchisor, καθώς και το σχετικά υψηλό αρχικό κόστος επένδυσης που απαιτείται.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, παρόλη την τεράστια ανάπτυξη που έχει παρουσιάσει ο θεσμός του franchising τα τελευταία πέντε χρόνια στη χώρα μας, υπάρχουν πολλές εταιρείες οι οποίες λειτουργούν ως δικαιοπάροχοι χωρίς να καλύπτουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που θα εξασφαλίσουν μία επωφελή συνεργασία τους με τον δικαιοδόχο. Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι η επιλογή franchisor είναι μία εξαιρετικά κρίσιμη και σύνθετη διαδικασία, και χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή από την πλευρά του franchisee. Σε αυτή τη διαδικασία επιλογής κυρίαρχο ρόλο για την τελική απόφαση του υποψήφιου franchisee πρέπει να παίζει η προγενέστερη επιχειρηματική ιστορία και το όνομα του franchisor στην αγορά, καθώς και το στρατηγικό σχέδιό του για την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του.

Σημαντικό ρόλο όσον αφορά την πληροφόρηση που χρειάζεται ο υποψήφιος franchisee κατά την διαδικασία έρευνας για την επιλογή του κατάλληλου franchisor μπορεί να παίζει και ο Σύνδεσμος Franchise στην Ελλάδα, ο οποίος ιδρύθηκε το 1996, έχει 60 μέλη και παίζει ουσιαστικό ρόλο στη διασφάλιση και ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ δικαιοπάροχων και δικαιοδόχων. Ο σύνδεσμος αυτός έχει μέλη εταιρείες – franchisors, νομικές εταιρείες και εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων εξειδικευμένων στις μεθόδους και τα συστήματα franchise. Όσοι επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στο franchising μπορούν να απευθύνονται στον σύνδεσμο προκειμένου να βοηθηθούν με την απαραίτητη γνώση και σχετικές πληροφορίες ώστε να μην κινδυνεύουν να χρεωθούν άστοχες επιλογές ή να πέσουν θύματα επιτήδειων.